

montaurà

NÚMERO 135
PRIMER TRIMESTRE 2021

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

**ELS USUARIS DEL CENTRE DE DIA
JA HAN REBUT LA TAN DESITJADA VACUNA**

Editorial

Í N D E X

	pàg.
Crònica	3
Ajuntament informa	15
Ara ha fet vint anys	24
Emelinda Guirao	25
De tot un poc	27
Parròquia S. Joan Baptista	31
De tu a tu ... Toni Navas	33
Festa Pagesa	34
Escoleta Montaura	35
CEIP Montaura	38
Biblioteca Municipal	39
Les Germanies	42
Vicenç Martorell	44
Notes bibliogràfiques	45
II Jornades d'Estudis Locals	46
Racó infús.....	47
Cuina sana (sense greix)	49
Imatges d'ahir	50
Per recordar	52

Coberta:

Els usuaris del Centre de Dia, que han rebut la segona dosi de la vacuna.

Fotografies:

Biel Pocoví, Biel Fiol i Joana Ma. Alba.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 – 07312

Correu electrònic:

revistamontaura@gmail.com

Depòsit legal: PM 3-1988

Impremta GOYA

Cristòfol Colom, 8a - 07360 – Lloseta
Tl. 971 51 41 42

Amb la il·lusió d'un prompte recobriment de la normalització, començarem l'any 2021. Hem acabat el primer trimestre de l'any i sembla que comencem a veure un poc de llum, però seguim en les mateixes restriccions, intentat posar fre al desenvolupament de l'anomenada quarta ona. Sembla que actualment s'ha millorat la vacunació amb l'arribada de més vacunes.

Hem celebrat l'aniversari d'aquell 15 de març de 2020 i per dos anys consecutius la Quaresma, les festes de Pasqua i la Romeria de Santa Llúcia no s'han pogut celebrar com sempre fèiem. Tant de bo que a les properes festes del nostre patró, Sant Joan Baptista, ens puguem reunir en família i refermar els nostres vincles familiars i de les nostres amistats.

Malgrat tot, Montaura, sempre present durant aquest temps de pandèmia, torna arribar a tots els mancorins i mancorines amb un seguit de comunicacions i informacions que conformen la vida diària del nostre estimat poble.

Al present número, el 135, hi trobareu les seccions de sempre, com la crònica que ens aporta el batec diari del poble, l'entrevista a una persona compromesa i vinculada amb la Creu Roja, aspectes d'alguns esdeveniments viscuts aquest trimestre: les II Jornades d'estudis locals, el 500 aniversari de les Germanies, el reconeixement al mancorí, Vicenç Martorell, que va morir al camp de concentració de Buchenwald.

Amb el desig que millori la nostra salut i arribi la normalitat que hem perdut, gaudiu de Montaura.

telèfons d'interès

Ajuntament	971 501 776	Farmàcia	971 501 037
Ambulàncies	971 204 111	Funerària	971 880 440
Ambulatori antic	971 502 804	Guàrdia Civil	971 501 450
Biblioteca	971 883 518	G. Civil tràfic - Inca	971 883 000
Bombers	971 500 080	G. Civil urgències	062
Bombers urgències	085	Hosp. Comarcal d'Inca	971 888 500
Santa Llúcia	971 501 877	Hosp. Son Espases	871 205 000
Centre de dia	971 870 961	Parroq. S. Joan Baptista	971 501 828
Centre Salut - Inca	971 502 634	Polícia Local	687 526 362
Centre Sanitari	971 504 865	Poliesportiu Municipal	971 880 979
Cita Prèvia metge	902 079 079	Punt Informació Juvenil	971 883 518
Col·legi Públic Montaura	971 505 991	Radio taxi Inca	971 881 020
EPI Montaura	971 870 725	Urgències mèdiques	061

TELÈFON D'EMERGÈNCIA 112

CRÒNICA

Gener

Iniciam un nou any enmig d'una pandèmia mundial degut a la COVID 19 i amb un nivell d'alarma extrema a Mallorca. Amb toc de queda des de les 22:00h a les 06:00h, amb tota una sèrie de restriccions que limiten la mobilitat de les persones i el nombre de persones que es poden relacionar, sempre amb precaucions.

Dia 1 s'ha celebrat la missa de Cap d'Any a les 18:30h amb un aforament màxim de 70 persones.

Dia 2 estava previst fer una comèdia, *Bernat*, a la plaça de l'Església, que quedà ajornada degut a la climatologia adversa.

Dia 3 estava previst fer un concert, *Mancor sa música*, a la plaça de l'Església. També quedà ajornat.

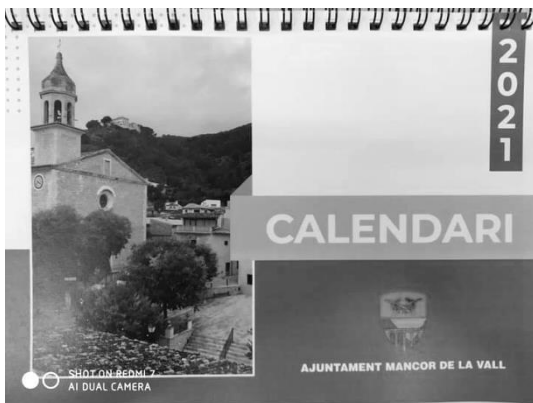
Dia 5 al matí es va realitzar una activitat juvenil, paintball. Un grup d'entre 8 i 11 anys s'ho passaren d'allò més bé a Lloseta.

Al capvespre arribaren els esperats Reis Mags d'Orient amb una cavalcada diferent, passaren a saludar pels carrers del poble amb cotxes descapotables. Ens

indicaren els carrers i l'horari estimat de quan passarien. Els infants i famílies les esperaren a casa o al carrer. Gràcies a la clau màgica que els fou entregada pel batle, varen poder entrar a totes les cases.

El batle lliura la Clau Màgica de Mancor als Reis

Dia 6 l'Ajuntament ha repartit a les cases de Mancor un sobre amb el calendari 2021 i una carta escrita pel batle, en Guillem Villalonga. El calendari s'ha dissenyat amb algunes de les imatges que s'enviaren a l'Ajuntament del concurs *Mancor des de la finestra*".

A les 18:30h es va celebrar la missa de Reis amb aforament limitat.

Dia 8 es publicà a premsa un article sobre les persones infectades del Covid-19 en aquell dia a la nostra Comunitat: "*En cambio, en Banyalbufar, Es Migjorn, Escorca, Ferreries,*

Fornalutx, Mancor de la Vall y Ses Salines no se ha detectado ningún positivo la última semana".

Dia 9 se celebraren les *II Jornades d'Estudis Locals de Mancor de la Vall*. Una tasca molt valuosa perquè les mancorines i els mancorins del futur coneguin més i millor el seu poble. (Trobareu informació exhaustiva a l'article de la pàg. 46)

Dia 10 des de l'Ajuntament s'envià el més sincer condol a la família d'en Marc, el nin que ha mort recentment, i que venia al nostre poble quan es feien activitats solidàries, destinades a les persones amb pell de papallona, amb l'associació Debra Piel de Mariposa. Descansa en pau Marc.

Dia 11 es publicà a premsa "*El dueño de Biniatzent recurre el auto que exime al Ajuntament de indemnizarle*". Reclama 1,8 milions d'indemnització.

A partir de dia 12 a Mallorca hi ha noves mesures per la situació de risc extrem. Es tanquen bars i restaurants (es permet el repartiment a domicili i per endur-se'n), grans superfícies de més de 700m excepte supermercats, gimnasos i spas.

Dia 13 entren en vigor les noves mesures de reunions amb un únic nucli de convivència. Únicament es permeten les reunions familiars i socials de les persones que pertanyen al mateix nucli de convivència, tant en espais públics com privats i tant a l'interior com a l'exterior.

Aquest dia l'Ajuntament informa de la poda feta als arbres del casc urbà. S'ha contractat a la *Fundació Es Garrover* per ajudar a la brigada municipal.

També aquest dia l'Ajuntament fa pública la carta que el batle ha dirigit a la Consellera de Salut i Consum en la qual li comunica la no inclusió dins aquesta primera vacunació, els Centres d'Estades Diürnes. Per això li sol·licita que també sigui prioritari seguir la vacunació en aquests Centres d'Estades Diürnes.

(Trobareu el text de la carta a <https://ajmancordelavall.net/ca>.)

Dia 14 a les 21:30h a Canal4 TV el programa Rodamón va emetre un reportatge del nostre municipi, en el qual hi han participat diferents comerços i persones de Mancor amb l'objectiu de posar en valor i donar a conèixer el nostre municipi arreu de Mallorca.

Aquest dia l'Ajuntament comunica que davant la nova situació de tancament de bars, mantindrà instal·lades les carpes, de manera que quan els bars puguin tornar a obrir, ja es tendran les carpes instal·lades per continuar donant suport al sector de la restauració. A més, l'equip

de govern ha decidit continuar amb la mesura de

no cobrar la taxa d'ocupació de la via pública als bars durant l'any 2021.

El mateix dia el BOIB ha publicat l'aprovació definitiva de l'Ordenança reguladora de l'ús del foc en el entorn urbà del poble. (Trobareu més informació <https://ajmancordelavall.net/ca>.)

Dia 15 l'Ajuntament informa de que ha contractat a dues persones a través del SOIB dins del projecte "Reforç a l'àrea de manteniment de Mancor de la Vall". Benvingudes!

El mateix dia 14, el Govern de les Illes Balears va convocar una subvenció per a instal·lacions fotovoltaïques i microeoliques adreçada a particulars, entitats sense ànim de lucre, petites i mitjanes empreses i associacions empresarials.

Dia 15 l'Ajuntament difon les ajudes que dona el Consell de Mallorca a qui té un negoci (de restauració, d'activitats esportives o spa, o d'ensenyament i formació) que ha hagut de tancar degut a les restriccions contra la pandèmia.

Aquest dia acabà el període de recollida de joguets que es va fer a benefici de Càritas a l'Ajuntament. També es recolliren productes d'higiene infantil.

Dia 16 el Govern de les Illes Balears va convocar ajudes directes per als sectors de restauració, d'activitats esportives o SPA, o d'ensenyament i formació que hagi hagut de tancar per les restriccions contra la pandèmia, consistent en una ajuda de 1.500€ al mes.

El mateix dia el BOIB va publicar l'aprovació definitiva del Pressupost municipal i la Plantilla de l'Ajuntament per a l'any 2021. El pressupost puja a 2.091.515€.

Dia 17 Sant Antoni, no es poden realitzar els actes festius com altres anys. L'Ajuntament felicita el poble, mitjançant la foto de la baixada del corb i aquest glosat:

Enguany es corb està confinat / es Sants no menjaran pa / un virus ens ha trastocat / però es poble d'aquesta se'n sortirà!

Foguerons i picarols / beneïdes i carrosses / es corb farà torniols / recordant ses nostres festes!

Aquest virus ens ha fotut /enguany sa festa és eixorca / s'ajuntament desitja salut / i de tot cor demana la vostra força!

El mateix dia va morir a Pollença on residia, sor Bàrbara Pascual Cabrer, Missionera dels Sagrats Cors, als 84 anys. Havia residit a la Comunitat de Santa Llúcia. Descansi en pau.

Dia 18 es dona avís per anar a cercar les bosses vermelles de rebuig a l'ajuntament i se'n recorda el seu funcionament.

Dia 19 es va fer un tall en el servei d'aigua potable a varis carrers degut a tasques de manteniment de la xarxa.

Aquest dia sabem qui han estat els guanyadors del concurs de postals de nadal: Gori i Blanca Abrines Valle.

Del concurs de betlems el primer premi ha estat pels nins, Francesc i Simó Ramis Moranta. El segon per Núria Ramon Abrines i el tercer per Bernat Gallardo Saurina. Enhorabona a guanyadors, guanyadores i participants.

El mateix dia va morir a Caimari on residia el mancorí Sion Mateu Martorell *de can Pau*, als 92 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

Dia 20 es dona per instal·lat un radar pedagògic al carrer Salvador Beltran que, de color vermell o verd, ens indica si la velocitat dels vehicles és o no l'adequada per entrar al poble.

El mateix dia es fa públic el resultat del torneig de tennis de Nadal que han celebrat els alumnes de l'escola de tennis de Mancor. A la *categoria infantil* la guanyadora ha estat na Cristina Wyss i en segona posició n'Adrià Bosch. A la *categoria junior* la guanyadora ha estat na Maria Amer i en segona posició en Mateu Torrens. A la *categoria dobles infantils* les guanyadores han estat na

Cristina Wyss i na Núria Ventayol, en segona posició na Carla Rotger i n'Adrià Bosch i en tercera posició na Clara Soto i en Marc Rigo. A la *categoria dobles junior* les guanyadores han estat na Maria Amer i na Cristina Amer, en segona posició na Júlia Moranta i en Pau Espina i en tercera posició en Manel Martínez i en Mateu Torrens. Enhorabona a tots i totes!

Dia 21 Es varen casar José Luís Fuster Torrens amb Maria Cristina Puschnegg Rodríguez. Enhorabona. El mateix dia va morir Karina Francesca Dora Margaretha. Donam el condol als seus familiars.

Dia 22 la borrasca Hortense fa acte de presència al poble i ens du calabruix, pluja i vent important.

Aquest dia es publica a premsa "*El alcalde solicita a salud vacunas para el centro de día*".

L'ajuntament informa que els negocis de restauració de Mancor, que durant aquests dies estan oferint servei a domicili i per endur-se'n, són *sa Piscina*, *es Forn de la Vall* i *Pentagona*.

Dia 24 el programa Balears des de l'aire de IB3 Televisió va fer un recorregut per Lloseta, Mancor de la Vall i una breu incursió al municipi d'Escorca i Selva.

Dia 25 s'informa de la millora en l'accessibilitat a la piscina municipal on s'hi ha instal·lat una nova barrera corredissa.

Dia 26, seguint amb les tasques de manteniment de la xarxa d'aigua potable, hi ha un tall del servei durant unes hores a uns altres carrers.

Aquest dia es difon una segona convocatòria d'ajuts de 1.500€ per a alguns negocis que han patit restriccions degut a la pandèmia.

Aquest dia l'Ajuntament posa en marxa una consulta pública prèvia a la modificació puntual de les normes subsidiàries del municipi. La modificació pretesa es basa en efectuar unes petites modificacions, que es poden consultar a <https://mancordelavall.sedelectronica.es/board>.

Es publica a premsa “*El Govern deja en manos de Salud Pública la petición de vacunar en el centro de día*” i “*Renuevan la barrera de la piscina para facilitar el acceso con movilidad reducida*”.

Dia 27 hi va haver un ple ordinari de l'ajuntament de Mancor de la Vall. Ha estat de manera telemàtica i amb un ordre del dia de 12 punts (*Es poden consultar a <https://ajmancordelavall.net/ca>.*)

Dia 28 s'informa del concurs “Consumim a Mancor”. Per tal de donar suport als negocis de restauració que fan menjar per endur-se'n. S'ha de comanar menjar i penjar una foto a xarxes socials. Entre els participants se sortejarà un tiquet de 30€ per tornar a consumir el proper cap de setmana en els negocis de restauració del poble.

El mateix dia es casaren Francisco González Arjona i Catalina Coll Caja. Els desitjam molta felicitat.

Dia 30 avisaren des de la Direcció General d'Emergències 112 d'una nova borrasca que pot dur molt de vent. Però la borrasca Justine va passar pràcticament de llis per Mancor.

Febrer

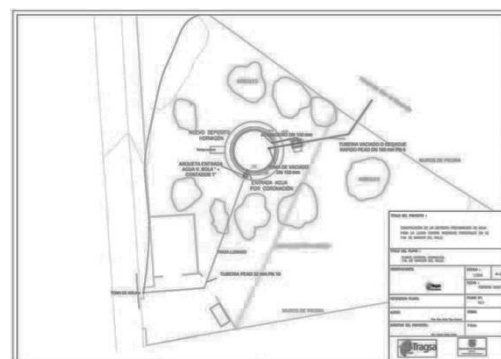

Dia 1 es va fer el primer sorteig del concurs “Consumim Mancor” que tothom va poder seguir a través del vídeo que va gravar l'Ajuntament. S'hi havien presentat 37 persones. Els regidors i regidores de l'Ajuntament renunciaren a la participació en el sorteig; per això es retiraren dues bolles les 6 i 33. Amb el sistema de la loteria, foren elegits els números: 10, 37 i 28, amb un val de 30€, que correspongueren a Elisa Soto, a consumir en el

bar *Pentagona*; Antònia Reus a consumir en el bar *es Forn de la vall*; i Maria Grau a consumir en el bar restaurant *sa Piscina*. Gràcies a tots i totes per participar!

Dia 2 de l'ajuntament difon la campanya Germanies 500 i explica l'acord adoptat al respecte al darrer plenari que podeu veure a <https://ajmancordelavall.net/ca>.

Dia 3 l'Ajuntament informa de la publicació feta ahir al BOIB respecte al Projecte de construcció d'un depòsit prefabricat d'aigua per a la lluita contra els incendis forestals que s'ubicarà

a l'antic Parc Verd. (*Vegeu més informació a <https://ajmancordelavall.net/ca>*)

Dia 4 es difon informació damunt la nova aplicació mòbil del SOIB amb la qual es poden consultar i inscriure en ofertes de feina. (*Vegeu més informació a <https://ajmancordelavall.net/ca>*)

Dia 7 avui es compleixen 500 anys d'un dels episodis més rellevants en la història de Mallorca: la Germania, aixecament que s'inicia el 7 de febrer de 1521 i acabà el 7 de març del 1523. L'Ajuntament publica un vídeo de la lectura del manifest de les Germanies a Mancor de la Vall. (*Vegeu més informació a l'article sobre les Germanies a Mallorca a la pàg. 42*)

Dia 8 es va presentar en un vídeo el resultat del sorteig del segon Concurs "Consumim Mancor", celebrat entre el dies 5 a 7. Foren premiades amb un val de 30€ les següents persones: Antònia Alba, val per consumir al bar *Pentagona*; Magdalena Martín, val per consumir al bar *es Forn de la vall* i Eva Linares, val per consumir al bar restaurant *sa Piscina*. Gràcies a tothom per participar!

Dia 9 es publica el cartell de Carnaval 2021. Hi ha un concurs de "Disfresses des de casa" on es demana que es publiquin les fotografies a les xarxes socials amb el *hashtag* #carnavalmancordelavall2021 fins el dia 13 de febrer.

Dia 10 la Direcció General d'emergències 112 alerta d'avís taronja per vent i demana precaució.

Aquest dia l'Ajuntament publica les fotografies de la millora duta a terme al camí de Mancor a Santa Llúcia que ha fet una empresa del poble. L'actuació ha consistit principalment en la restauració de parets de pedra seca i la neteja i desbrossament del camí, amb un pressupost de 10.000€ subvencionats a través del Consorci Serra de Tramuntana del Consell de Mallorca.

Dia 11 a les 17:30 h es va publicar per xarxes socials de l'Ajuntament el conte "El Rei carnestoltes i la vella quaresma".

Aquest dia es passa avís de la vaga que duen a terme els treballadors de l'empresa de recollida de fems amb un calendari de serveis mínims. A darrera hora de la tarda s'avisava que s'ha desconvocat la vaga encara que al final no hi va haver acord i ni tan sols es compliren els serveis mínims.

Dia 12 morí la selvatgina Joana Rotger Bennassar, "Madò Joana", als 89 anys. Va tenir una relació molt estreta a Mancor ja que va fundar l'escola de ball mallorquí fa 40 anys, com sabreu si heu llegit l'entrevista del trimestre anterior publicada a aquesta revista. Enviam el condol a familiars, amics, amigues i a l'Agrupació Festa Pagesa.

Dia 12 a les 18:30 h es va emetre per xarxes socials el missatge oficial de la Reina Carnestoltes. Gràcies Francisca Ribot per l'alegria que transmetes!

Aquest dia s'informa de la vaga de recollida de fems queda desconvocada.

Dia 13 arribà la furgoneta musical del Rei Carnestoltes. Va fer un passacarrers per tal d'animar a nins i nines i

repartí una sorpresa als que anaven disfressats. Organitzat pel Club d'esplai s'Estel.

A partir de dia 15 el bar Cas Puput va obrir de les 07 a les 13 h per donar servei d'administració de loteries, primitives i altres i servei per endur cafès, begudes i entrepans.

El mateix dia es va presentar en un vídeo el resultat del sorteig del tercer Concurs "Consumim Mancor" entre els participants del cap de setmana del 12 al 14. Les persones premiades amb un val de 30€ foren: Maite Bover, val per consumir al bar *Pentagona*; Dídac Alcalà, val per consumir al bar *es Forn de la vall* i Xavi Alba, val per consumir al bar restaurant *sa Piscina*. Moltes gràcies a tots i totes per participar!

Dia 16 el Centre de Dia de Mancor presentà un vídeo de la festa de carnaval. Gràcies!

Dia 17 morí Joan Mir Perelló, *Joan mecànic*, als 75 anys. Rebeu el condol la família.

Aquest dia es va celebrar l'enterro de la sardina per posar punt i final a les festes de carnaval d'enguany per part dels usuaris i treballadores del centre de dia.

Dia 18 l'Ajuntament difon la nova campanya del Consell de Mallorca: Ajudam el comerç petit i local amb premis per a clients.

(Informació a <https://ajmancordelavall.net/ca>).

Dia 20 de febrer es donen a conèixer qui han estat els guanyadors i guanyadores del Concurs de disfresses a casa del Carnaval 2021. L'Ajuntament informa de què per tal de seguir fomentant el comerç local i de proximitat els premis són vals per consumir a qualsevol comerç de Mancor per un valor total de 730€.

Els premis individuals amb un val de 40€ cada un foren per:

Més divertit

Més elaborat

Més original

Caterina Martorell, *sa Polleta*

Dolors Beltran

Maria Antònia Coll Mateu

Els premis per nucli familiar amb un val de 50€ cada un per:

Més divertit

Família Maties-Verdejo

Més elaborat

Família Martorell-Alba

Més original

Família Torrens-Morey

La resta de participants han guanyat un val de 20€ per persona disfressada.

Carol Cerdà. 20€.

Cate Coll. 20€.

Magdalena Abrines. 20€.

Maria Beltran. Dos nins. 40€.

Sandra Valle. Dos nins. 40€.

Xisca Maria Morell. Dues nines. 40€.

Catalina Abrines. 20€.

Joan Antoni Jaume. 20€.

Magdalena Mateu. 20€.

Melanie Gulliver. Dos nins. 40€.

Tamara Gómez. Dos nins. 40€.

Xisca Ribot. 20€.

Catalina Amengual. 20€.

Macià Sastre. Dos nins. 40€.

Maria Antònia Jaume. 20€.

Paquita Díaz. 20€.

Teresa Bauza. 20€.

Enhorabona i moltes gràcies a tothom per participar!

Dia 22 es va presentar en un vídeo el resultat del sorteig del quart concurs “Consumim Mancor” entre els participants del cap de setmana del 19 al 21. Les persones premiades amb un val de 30€, foren: Xisca Maria Morell, val per consumir al bar *Pentagona*; Antònia Amengual, val per consumir al bar *es Forn de la vall*; Magdalena Grau, val per consumir al bar restaurant *sa Piscina* i Xisca Verger, val per consumir al

bar *Cas Puput*. Moltes gràcies a tots i totes per participar!

Dia 23 l'Ajuntament informa de dues noves ofertes de feina dirigides a persones desocupades de 30 anys o més, aturades de llarga durada, a través de SOIB Reactiva 2020

Dia 24 l'Ajuntament informa de què s'han iniciat obres de millora de la teulada de l'edifici de l'ajuntament

per part d'una empresa de Mancor. Una vegada arreglada i acondicionada s'hi instal·laran plaques solars fotovoltaïques.

Aquest dia es demana ajuda per a trobar una moixa perduda.

Dia 26 els usuaris i les treballadores del centre de Dia han rebut la vacuna contra la COVID-19. Una gran notícia!

Dia 27 Mallorca passa a nivell 3 amb noves mesures. A Mallorca, des del 27 de febrer, es manté el toc de queda de 22:00 h a 6:00 h; en el sector del comerç es permet un 50% de la cabuda i tancament a les 20:00

h. i les grans superfícies no comercials estaran tancades els caps de setmana. A partir del dia 2 de març les reunions socials i familiars es permeten per a un màxim de 6 persones de 2 nuclis de convivència i els bars i restaurants poden obrir les terrasses amb un 50% de la cabuda, 4 persones per taula de 2 nuclis de convivència i tancament a les 17:00 h.

L'Ajuntament difon la regulació esportiva per la situació COVID-19 a Mallorca a partir d'avui.

Aquest dia es publica a premsa *"La iglesia conserva a su nombre dos plazas que donó a Mancor hace 30 años"*.

Març

Dia 2 es publica el cartell del concurs de fotografia "UNA IMATGE PER LA IGUALTAT" amb motiu del Dia Internacional de la Dona, el 8 de març. L'Ajuntament ha organitzat aquest concurs amb l'objectiu d'estimular la ciutadania cap a la reflexió i la capacitat creativa en la igualtat de gènere.

Dia 3 es va presentar en un vídeo el resultat del sorteig del cinquè concurs "Consumim Mancor" entre els participants del cap de setmana del 26 al 28 de febrer. Les persones premiades amb un val de 30€, foren: Xesc Martí, val per consumir al bar *Pentagona*; Eva Linares, val per consumir al bar *es Forn de la vall*; Aina Busquets, val per consumir al bar restaurant *sa Piscina* i Margalida Jaume, val per consumir al bar *Cas Puput*. Moltes gràcies a tots i totes per participar!

Aquest dia l'Ajuntament difon informació damunt les jornades: *Essencials i imprescindibles, projectes d'emprenedoria transformadors liderats per dones*. La Direcció Insular d'Igualtat i Diversitat del Consell de Mallorca ha programat aquesta jornada per al proper 10 de març.

Dia 4 s'informa de la nova oferta de feina d'oficial 2a de manteniment a l'Ajuntament de Mancor de la Vall, dirigida a persones aturades de 30 anys o més, de curta durada, afectades directament per la crisi econòmica causada per la COVID19. Gràcies al programa de contractació pública durant 4 mesos, SOIB REACTIVA 2020.

Dia 6 l'Ajuntament informa de què ha adquirit un nou equip de so municipal format per una taula de so, dos altaveus, dos micròfons i totes les connexions i cablejats per al Casal de Cultura gràcies a la subvenció atorgada pel Consell Insular de Mallorca a la convocatòria de subvencions 2020 del fons municipal d'inversions per a equipaments culturals i festes d'interès cultural.

Aquest dia l'agrupació de ball mallorquí Festa Pagesa fa una donació d'aliments frescs i productes d'higiene a l'àrea de Benestar Social de l'Ajuntament. Ha destinat 280€ gràcies a la venda de les mascaretes solidàries de l'agrupació. Si en voleu comprar encara té mascaretes per vendre. Moltes gràcies!

Dia 8 es difon el Manifest del Dia de la dona treballadora. Enguany no s'ha pogut organitzar la lectura del manifest però si hi ha la pancarta a la balconada de la façana de l'Ajuntament.

Dia 9 es va presentar en un vídeo el resultat del sorteig del sisè concurs "Consumim Mancor" entre els participants del cap de setmana del 5 al 7 de març, que aquesta vegada foren 61. Tenint en compte que s'ha afegit el bar Can Bernat, les persones premiades amb un val de 30€, foren: Maria Beltran, val per consumir al bar *Pentagona*; Cristina Seguí,

val per consumir al bar *es Forn de la vall*; Joan Moranta, val per consumir al bar restaurant *sa Piscina*; Cati Sastre, val per consumir al bar *Cas Puput* i Antònia Coll, val per consumir al bar *Can Bernat*. Moltes gràcies a tots i totes per participar!!

Dia 10 s'informa de que durant aquesta setmana hi haurà gàbies a diferents llocs del poble per tal dur a terme la campanya d'esterilització dels moixos salvatges en el nostre municipi. Aquestes gàbies les ha posat BALDEA, la Plataforma Balear per la Defensa dels Animals. Amb l'esterilització dels moixos evitam la seva superpoblació, abandonament, malalties i molèsties als veïnats i veïnades. Per això es demana que no es toquin les gàbies del lloc on han estat col·locades.

Dia 11 s'informa del Projecte d'adaptació del cementiri al decret de la sanitat mortuòria que ha executat l'Ajuntament. Amb un pressupost de 15.000€ s'ha fet una adaptació parcial del cementiri municipal complint amb el Decret 11/2018, de 27 d'abril. Les millores han estat la reforma completa del bany del cementiri per fer-ho accessible i la reforma completa de la sala que hi ha en el cantó del nivell baix del cementiri per al condicionament i pràctiques sanitàries sobre cadàvers.

Dia 12 a les 11 del matí s'ha col·locat una Stolpersteine al carrer Sant Joan de Mancor de la Vall, monument en memòria de Vicenç Martorell Martorell, un mancorí que va morir al camp de concentració de Buchenwald, Weimar (Alemanya). Les Stolpersteine són petits monuments com els que veis a la imatge creats per l'artista alemany Gunter Demnig en memòria de les víctimes del nazisme arreu d'Europa i a l'Estat Espanyol en memòria de les víctimes del franquisme. A Mancor fa uns anys se'n va col·locar una a la Plaça de l'Ajuntament en memòria del batle Pau Crepi Villalonga assassinat per

un escamot de falangistes. (Vegeu l'article de la pàg.44)

Dia 13 es donen a conèixer els premis del concurs de fotografia "Una imatge per la Igualtat". El primer premi, dotat d'un val per valor de 100€, per na Silvia Garcia i un segon premi, per valor de 50€, per na Marga Rotger per a consumir en els comerços de Mancor. Moltes gràcies a totes les persones que heu participat en aquesta proposta per la igualtat!

NIVELL 2 DES DEL 13 DE MARÇ MALLORCA	
TOC DE QUEDA Es manté de 22 h a 6 h	REUNIONS SOCIALS I FAMILIARS Màx. 6 pers. de 2 nuclis de convivència
COMERC I GRANS SUPERFÍCIES 75% de la cabuda Tancament: 20 h (excepte essencial) C. Comercials: 50% de la cabuda (Disables i festius de lliure obertura: 30% de la cabuda) Tancats diumenges i festius sense lliure obertura	Des del 15 de març: BARS I RESTAURANTS Interior: 30 % cabuda 4 pers./taula 2 nuclis de convivència Tancament: 17 h Exterior: 50 % cabuda 4 pers./taula 2 nuclis de convivència Tancament: 17 h
ESPORT Gimnasos: 30% de la cabuda (Ús de mascareta obligatori) Aire lliure sense contacte: 10 pers. Inclou excursions	

Des de dia 13 la situació sanitària ha permès rebaixar el nivell d'alerta sanitària a Mallorca a nivell 2.

Aquest dia es publica a premsa “*Mancor, primer municipi en adherir-se al plan ‘Reempresa’*”.

Dia 14 es publica el cartell del campus de futbol Pasqua 2021 que es durà a terme els dies 6, 7, 8 i 9 d'abril al camp de futbol del C.E. Montaura sempre que el nombre d'inscrits arribi al mínim necessari.

Dia 15 s'inicia el procés d'escolarització per al primer cicle d'educació infantil curs 2021-2022. El termini finalitza dia 31 de març. Els tràmits es fan a través de l'usuari del Gestib o Cl@ve telemàticament. Per a més informació: Escola infantil Montaura:

675617665 i Ajuntament de Mancor de la Vall: 971501776

El mateix dia es comunica que, degut a una avaria inesperada a la xarxa general d'aigua potable, es realitza un tall d'aigua en el carrer Pedregaret i la zona rústica cap a Inca.

També es va presentar en un vídeo el resultat del sorteig del setè concurs “Consumim Mancor” entre els participants del cap de setmana del 12 al 14 de març, que aquesta vegada foren 67. Les persones premiades amb un val de 30€, foren: Magdalena Abrines, val per consumir al bar *Pentagona*; Sandra Valle, val per consumir al bar *es Forn de la vall*; Maria Grau, val per consumir al bar restaurant *sa Piscina*; Miquel Villalonga, val per consumir al bar *Cas Puput* i Pep Balaguer, val per consumir al bar *Can Bernat*. Moltes gràcies a tots i totes per participar!!

Dia 17 sessió ordinària del Ple de l'Ajuntament de Mancor. (Vegeu <https://ajmancordelavall.net/ca.>)

Aquest dia es publica el cartell Grup de força i resistència. L'associació Gent Activa ofereix una nova proposta d'activitat física els divendres a les 18:45h en el pati del casal de Cultura dirigida a fomentar la força i la resistència. Per a més informació podeu contactar a través del telèfon 646389515 o a l'instagram @associaciógentactiva

Ha nascut Martina Ramon Tortella, filla de Joan Ramon Villalonga i Maria Marta Tortella Gost. Enhorabona família.

Dia 18 es publica el cartell del VIII CIRCUIT CURSES INFANTILS A LA SERRA DE TRAMUNTANA 2021. La cursa a Mancor de la Vall està prevista per dia 2 d'octubre.

Dia 19 s'informa de què el Govern de les Illes Balears ha contractat 377

informadors/es que fan feina a peu de carrer informant a la societat sobre les mesures contra la COVID-19, resolen dubtes i consciencien a la població de les mesures sanitàries. Des d'aquest cap de setmana els podem trobar pels carrers de Mancor. Des de l'Ajuntament es fa una crida a extremar la prudència, especialment en les reunions d'àmbit social i familiar, per tal de no posar en risc la salut dels mancorins i mancorines ni tampoc posar en risc l'economia del municipi.

Dia 21 és el Dia Mundial de la Poesia. Per celebrar-ho

l'Ajuntament comparteix un poema de Sònia Moll (Barcelona, 1974), poetessa catalana d'arrels menorquines.

FORATS M'he buscat el tel de l'ànima / i l'he trobat cosit de forats.

Cada forat, una absència. / Mare, podràs avui venir a buscar-me?

Aquest dia Jesús Álvaro, corredor del Club Ciclista de Mancor de la Vall, ha guanyat el campionat de Menorca de Muntanya, amb arribada al Toro. Enhorabona al corredor i al club!

També Irati Fonseca Raso ja ha començat la participació i els bons resultats en els campionats de gimnàstica de la temporada 2021. Enhorabona Irati!

Dia 22 es recorda que els dilluns matí a la Plaça de l'Ajuntament trobareu les parades del mercat municipal de Mancor de la Vall. Es difon un vídeo i es demana que si sou placers o coneixeu placers que puguin estar interessats en venir a vendre els dilluns al mercat de Mancor podeu sol·licitar informació a les oficines de l'Ajuntament.

Dia 23 l'ajuntament informa de la situació sanitària de la COVID-19. En aquests moments la Conselleria de Salut té confirmats 12 casos positius de Covid-19 a Mancor. La incidència acumulada passa dels 500 per cada 10.000 habitants. Són xifres preocupants i que posen en risc la salut de les nostres veïnes i veïns. Es demana extremar precaucions i seguir la normativa.

Dia 25 es publica el cartell del programa de les festes de Pasqua 2021 de Mancor de la Vall. Com que l'aforament és limitat hi ha un nombre màxim d'entrades a cada esdeveniment. Podem fer inscripció prèvia fins dia 31 de març a les oficines de l'Ajuntament.

També s'hi adjunta un cartell amb les principals restriccions en les activitats i en les reunions socials i familiars per Setmana Santa.

Dia 26 es publica el cartell de MOU-TE AMB SALUT. Un programa d'activitat física dirigit a persones a partir de 60 anys gràcies al Consell de Mallorca i l'Ajuntament. Aquesta activitat començarà a partir del 12 d'abril i consistirà en la realització de dues sessions d'exercici físic

saludable per a un grup de 10 persones en el pati del Casal de Cultura els dilluns i els dimecres a les 10:00h. En cas que hi hagi més demanda s'intentarà crear un segon grup.

Ha nascut avui Martí Mora Pop, fill de Bartomeu Mora Coll i de Silvia Nastasia Pop. Enhorabona família!

Dia 27 s'informa de què arranca el 8è Circuit Curses Serra de Tramuntana organitzat per Serra de Tramuntana, Patrimoni Mundial.

Aquesta nit hi ha el canvi d'hora a les 2:00 seran les 3:00. Amb l'arribada de la primavera, arriba també el canvi d'hora del març 2021, segurament el més esperat perquè el nou horari d'estiu permetrà allargar les hores de llum durant el dia.

Aquest dia es publica a premsa *“Laborioso rescate de una excursionista que cayó en la montaña, en Mancor de la Vall”*.

Dia 28 es publica a premsa *“Rescatan en Mancor a una excursionista de 39 años con un tobillo roto”*.

Dia 31 s'informa de què aquesta setmana el club ciclista Mancor de la Vall ha participat a tres proves esportives on han aconseguit nous èxits. Enhorabona al club!!

També dia 31 es publica la subvenció per a la restauració de marjades i altres elements etnològics i arquitectònics.

Hi ha l'enllaç per accedir a la Resolució de la vicepresidenta del Consorci Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial per la qual es convoquen, per a l'any 2021, subvencions per a la recuperació d'elements etnològics i arquitectònics amb valors patrimonials, per a la recuperació del paisatge agrícola i el seu entorn i dels espais agrícoles i/o forestals de titularitat municipal, i el manteniment, la neteja i la conservació d'espais públics que per les seves característiques especials necessitin d'una especial cura, que estiguin situats dins l'àmbit territorial de la Serra de Tramuntana.

Joana Maria Alba Mateu

LES DUES PLACES DONADES PER L'ESGLÉSIA AL POBLE

El passat dia 27 de febrer el diari UH publicava la següent notícia: *La iglesia conserva a su nombre dos plazas que donó a Mancor hace 30 años”*.

L'Ajuntament de Mancor de la Vall va descobrir el setembre de 2017 que el Bisbat de Mallorca l'any 2015, emparant-se en la modificació que el Govern de José María Aznar va fer de la Llei Hipotecària que permetia a l'església immatricular amb una certificació eclesiàstica els béns que considerava propis, si no hi havia cap reclamació contrària, havia registrat en el seu nom dues places urbanes que la parròquia va donar al poble els anys 1990 i 1993, i que des de llavors han estat renovades i mantingudes amb fons públics.

El consistori va reclamar la propietat de les places al Bisbat i es va celebrar una reunió on hi havia el batle, el rector, el misser del Bisbat i algunes persones que recordàvem com s'havia fet la donació en el seu dia. Es va explicar que varen ser donades al poble per reformar-les i donar-los un ús públic, abans una era aparcament i la de darrera l'església era cotxeria i corral de la Rectoria. Els dos espais van ser renovats els anys 1990 i 1993, amb subvencions del Govern de les Illes Balears i sota la direcció de l'Ajuntament.

Quan el misser va sentir que parlàvem de “donació” i després va poder llegir aquesta paraula a les plaques col·locades amb motiu de la seva inauguració, tot d'una va dir que aquestes places eren del poble i es va cometre una equivocació quan a l'any 2015 es varen immatricular a nom de l'església.

El procés va quedar paralitzat, han passat més de tres anys des de llavors, ambdues places continuen apareixent en la llista de béns immatriculats per l'Església catòlica que el Govern ha enviat al Congrés dels Diputats. Cal activar el tema. Tant el rector, com el batle, creuen que no hi haurà cap problema, sembla que la correcció està pendent d'inscripció i estan segurs que es pot completar abans que acabi l'any.

Jaume Gual Mora

AJUNTAMENT INFORMA

PLENARIS

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL PLE DE DIA 25 DE NOVEMBRE DE 2020

Ordre del dia

1. Aprovació, si escau, de reconeixement extrajudicial de crèdits.

S'aprova per unanimitat l'expedient de RECONeixEMENT EXTRAJUDICIAL DE CRÈDITS per a la imputació al pressupost corrent de les despeses dutes a terme en l'exercici anterior, per haver-se presentat de forma extemporània, que sumen un total de 839,00 €.

2. Aprovació, si escau, de l'expedient de depuració de saldos comptables.

Des dels serveis d'Intervenció i Tresoreria de l'Ajuntament s'ha elaborat un estudi de depuració de saldos comptables, procedents d'exercicis anteriors, què consten com a pendents de pagament, quan això és incorrecte, degut a errades del propi programa o de comptabilització. Considerant que aquestes errades suposen un perjudici per l'Ajuntament, ja que afecten negativament al PMP i és necessari corregir-les. S'aprova per unanimitat.

3. Aprovació, si escau, de l'expedient de transferències de crèdit entre diferents àrees de despesa.

Es proposa al Ple de l'Ajuntament de Mancor que s'aprovi la modificació pressupostària 3/2020, mitjançant transferències de crèdit entre diferents àrees de despesa. S'aprova la proposta amb els vots a favor de MÉS per Mancor i l'abstenció del PP al·legant desconèixer els codis pressupostaris.

4. Aprovació, si escau, de la proposta de celebració sessions plenàries mixtes.

El Batle explica que es torna a presentar aquesta Proposta al Ple perquè precisa de majoria absoluta per a la seva aprovació i a la sessió anterior no es va obtenir, motiu pel qual no va ser aprovada, per tant la proposta diu que el Ple de l'Ajuntament s'acordi la possibilitat de realitzar sessions plenàries mixtes, amb part dels membres en règim presencial i part de forma telemàtica. La proposat s'aprova per unanimitat.

5, Proposta de Batlia per urgència: suport al poble sahrauí

El Batle expressa que el poble de Mancor sempre ha estat molt vinculat a la causa sahrauí, motiu pel qual considerava d'interès el recolzament a la causa del poble sahrauí i demanar a l'Estat espanyol i a l'ONU que compleixi amb els acords pactats i que s'aturi les violacions de l'alto el foc per part del Marroc vigent des del 1991. Aquesta proposta s'aprova per unanimitat.

6. Moció presenta per Més per Mancor, envers al suport al col·lectiu d'autònoms.

Proposta d'acords:

- 1) L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern de l'estat a congelar els rebuts de la seguretat social, mentre es revisa el sistema, i a tornar el que -els increments que pertanyen al prorratgeig de tot el 2020 -ha pujat el mes de novembre als treballadors autònoms.
- 2) L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern de l'estat a promoure els canvis legislatius necessaris per tal que les cotitzacions dels treballadors autònoms siguin en funció de la facturació i les variables que se trobin oportunes per tal de fer el sistema més just i equitatiu.
- 3) L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern de l'Estat a considerar i crear la figura de

l'Autònom discontinu/temporal atenent al tipus d'autònom específic del Turisme molt habitual a les Illes Balears.

Sotmesa la proposta a votació, s'aprova per unanimitat.

7.Precs i preguntes.

El Batle demana si es desitgen plantejar precs i/o preguntes per part dels Regidors.

Pren la paraula el Sr. Llobera Serra per a sol·licitar informació relativa als següents punts:

7.1.- Actes de les festes de Nadal.

El Sr. Llobera demana si està previst realitzar actes oficials per a les festivitats de Nadal, atesa la situació sanitària i manifesta el recolzament del Partit Popular a les activitats i decisions que es prenguin des de l'Ajuntament.

El Batle li respon que està pendent de dur-se a terme una reunió de Batles on s'acordaran una sèrie de directrius per a les activitats que es pretenguin fer. Que la intenció és fer totes les activitats possibles, però en petit format i molt limitades, sempre en espais exteriors. La nit de Cap d'Any no es farà festa i sí s'ha pensat en obres de teatre, compta contes i música.

Fa menció a que s'intentarà ajudar al sector cultural però sempre mantenint mesures de seguretat i aforaments, així com la il·luminació. Finalitza agraint l'ajuda i l'oferiment.

7.2.- Cost de demolició de les cases de Biniatzent

El Sr. Llobera demana si es reclamaria el cost de la demolició de les cases de Biniatzent, ara que se sap que s'ha dictat la segona sentència. El Batle li respon que encara es susceptible de recurs davant el Tribunal Suprem (fins aproximadament el 4 de gener) i que de les reunions mantingudes amb l'advocat que s'ocupa d'aquest litigi, s'esperarà a veure si s'interposa o no aquest recurs i s'analitzarà la eventual reclamació, però que l'advocat, Sr. Mateo Canyellas, ha aconsellat esperar a la finalització total del procediment judicial.

7.3 Radar pedagògic

El Sr. Llobera s'interessa pel radar pedagògic a l'entrada del poble. El Batle li respon que ja ha arribat, que està a la caixa, i que la intenció era la d'haver duit a Ple una modificació de l'ordenança de circulació per a limitar a 30 km/h aquest tram, però que les notícies al respecte de la modificació de la Llei i la seva aplicació a partir del 2 de gener de 2021, la han fet innecessària. La intenció es esperar a l'entrada en vigor de la nova Llei per a col·locar el radar ja amb la nova velocitat.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL PLE DE DIA 18 DE DESEMBRE DE 2020

1. Aprovació inicial, si escau, del Pressupost municipal per a l'any 2021.

Pren la paraula el Batle per a explicar breument les notes fonamentals del projecte de Pressupost. Indica que la intenció és amortitzar el préstec existent, mitjançant la incorporació de Romanent de Tresoreria. Explica també la intenció d'efectuar obres a compte de l'Ajuntament amb càrrec al Romanent de Tresoreria per a dinamitzar l'economia municipal i que finalment, hi ha a la Plantilla dues places noves: una de director de centre de dia, que fins ara, ho cobria personal de la Mancomunitat des Raiguer però es considera més apropiat cobrir-lo amb personal municipal, ja que desenvolupa les seves tasques al 100% a Mancor i la resta de personal del servei és municipal, i una segona plaça de policia, ja que solament hi ha un i tant la càrrega de feina com la impossibilitat de cobrir el servei en vacances, permisos, torns etc.

Ja que ningú desitja afegir res, es sotmet la proposta a votació i s'aprova amb els vots a favor de Més (5) i les abstencions del Partit Popular (2).

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL PLE DE DIA 27 DE GENER DE 20212.

1. Aprovació, si escau, de reconeixement extrajudicial de crèdits.

El Batle explica que les fra incloses en aquesta Proposta es corresponen amb factures per subministraments i serveis de 2020 que van ser presentades després del 31 de desembre, motiu pel qual passen a reconeixement extrajudicial. Sotmesa la proposta a la consideració del Ple, s'aprova per unanimitat.

2. Proposta de Batlia, d'exoneració de tributs de l'Estat als autònoms i empreses de les Illes Balears.

El Batle explica que quan, quinze dies enrere es va decidir tancar el sector de la restauració, es va posar de manifesta que era necessari reforçar les ajudes ja posades en marxa a aquest sector, i que seria interessant que s'ajudés a aquest sector mitjançant l'exoneració de les quotes d'IVA i Seguretat Social. Sotmesa la proposta a votació, s'aprova per unanimitat.

3. Moció presentada per Més: Adhesió a la celebració dels 500 anys de les Germanies.

S'aprova per unanimitat adherir-se als actes de commemoració dels 500 anys de l'aixecament de les Germanies i fer actes amb aquest referent al llarg del 2021.

4. Moció presentada per Més i Partit Popular Preu transport públic.

Ja que a aquest Ple també s'ha presentat una moció de contingut similar (punt set) per part del Partit Popular, es proposa unificar ambdues mocions i fer una proposta conjunta. Aquesta opció s'acorda per unanimitat.

5. Moció presentada pel Grup Municipal Popular envers la taxa de fems i les línies de subvenció.

El grup Popular proposa l'adopció dels següents acords.

PRIMER.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern Central, mitjançant la norma legal corresponent, que autoritzi l'aplicació d'una reducció en les quotes de la taxa d'escombraries per activitats econòmiques per a aquells establiments tancats en funció al nombre de dies que han hagut de tancar pel decret d'estat d'alarma, i ordres o decrets successius (estatals i/o autonòmics) bé amb efecte retroactiu o amb compensació, mitjançant reducció de quota en 2021.

SEGON.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall crearà, amb càrrec als Pressupostos 2021, una línia de subvencions, pel sistema d'ajudes directes, per l'import que es calculi, previ informe jurídic i econòmic de Secretaria i Intervenció, dirigida a compensar l'excés de pagament de les taxes de recollida de fems i tractament de residus per a totes les empreses, negocis (autònoms i societats) i professionals que durant l'any 2020 i 2021 han cessat en la seva activitat total o parcialment per imperatiu legal.

Intervé el Sr. Frontera per a explicar la Proposta i diu que no és molt diferent a la presentada pel Govern de les Illes Balears, no solament per a bars i restaurants sinó per a tots els autònoms de Mancor.

Intervé el Sr. Batle per a dir que en aquesta proposta, Més s'abstindrà, ja que la taxa d'ocupació de via pública aquest any no s'aplicarà i al respecte de la taxa de fems, aquesta s'ha anat reduint successivament al llarg del temps. Afegeix, a més, que s'ha intentat facilitar la feina dels restauradors, com per exemple, mitjançant la instal·lació de carpes per afavorir el consum a l'exterior, i el programa

de promoció del municipi al canal 4. Se continuarà amb les carpes i s'ha negociat amb l'empresa subministradora que durant el temps que no sigui possible que hi hagi terrasses, no es cobrarà el lloguer i quan obrin, serà un poc més barat que el primer abonament.

Pel que respecta a la taxa de residus, s'està estudiant, però segons la llei no es pot fer. La conselleria està cercant un enfocament jurídic que sigui admissible, però de moment no es podria fer.

Li respon el Sr. Frontera per a dir que a altres municipis s'està fent amb informes favorables, i que també es podrien eliminar trimestres de la taxa. Li respon el Batle que l'ordenança de Mancor no preveu aquesta possibilitat, motiu pel qual el Sr. Frontera proposa una línia de subvencions per a abonar el tribut. D'altra banda indica que la rebaixa de la taxa de fems ha estat per un correcte reciclatge de la població i s'ha rebaixat la quantitat a abonar per incineració. Finalment es mostra d'acord amb les carpes, que s'haurien de prolongar tot el temps necessari.

Intervé el Batle per a indicar que quan va arribar a la Batlia es rebien moltes queixes, especialment, del petit comerç, ja que abonaven la mateixa taxa que els bars i produïen menys residus. I a partir del coneixement d'aquesta situació es va començar a reduir la taxa i establir diferents tarifes en funció de l'activitat que dugueren a terme. D'altra banda, quan el Govern va dir que es llevarà la taxa de fems, va crear una sèrie d'expectatives que no són viables de materialitzar i que a més són competències municipals que depenen de legislació estatal, no autonòmica. Afegeix que s'estan cercant vies i en continues reunions i negociacions, i que si es troba la fórmula, si les farà.

Sotmesa la Proposta a la consideració del Ple, s'aprova la proposta amb el vots a favor del PP (4 vots) i les abstencions de Més (5 vots)

6. Moció presentada pel PP: defensa dret civil balear -pactes successoris.

El grup Popular proposa l'adopció dels següents, acords:

1.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Govern d'Espanya a respectar la capacitat normativa en matèria fiscal que la Constitució, l'Estatut d'Autonomia i les lleis li reconeixen al Govern de les Illes Balears.

2.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern Balear a defensar les institucions pròpies recollides en la compilació de Dret Civil de les Illes Balears, i en concret els pactes successoris, enfront la reforma fiscal que proposa el Govern d'Espanya, i que suposa una clara i injustificada vulneració de l'autonomia competencial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i del principi de lleialtat institucional que ha de presidir les relacions entre Administracions Públiques

3.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern d'Espanya, dins la tramitació parlamentària del Projecte de Llei de Mesures per a Prevenir i Combatre el Fraude Fiscal, actualment en tramitació en el Congrés dels Diputats, a la supressió o retirada de l'article que reforma la Llei 35/2006 de l'IRPF, que introdueix una ficció jurídica consistent en declarar com a conducta fraudulenta, que no admet prova en cas contrari, qualsevol venda dels béns rebuts a través dels pactes successoris en vida regulats en el Dret Civil dels Illes Balears.

Intervé el Batle per a dir que Més ja va presentar fa mesos aquesta proposta al Parlament Balear, per a la tramitació d'una Proposició no de llei, motiu pel qual, votaran a favor. Sotmesa la proposta a votació, s'aprova aquesta per unanimitat.

7. Moció presentada pel PP: per a la recuperació econòmica dels autònoms, petites i mitjanes empreses, treballadors i famílies de les Illes Balears.

Llegida la proposta, el Sr. Frontera indica que és similar a la ja presentada. Intervé el Batle per a dir que afegiria el seu enviament al Govern de l'Estat, a fi de que es tinguin en compte aquestes propostes, sense oblidar que a la anterior crisi, en lloc de promoure actuacions com aquestes, es va decidir salvar als bancs i no a les Pymes, qüestió que s'hauria de recordar si en un futur tornen a governar. Li respon el Sr. Frontera que tot depèn de la situació en que es trobi qui governa quan arriba la crisi i no es possible fer segons quines coses, ja que si la banca fes fallida, arrossegaria a la gent amb ella i no se sap si serà encara pitjor.

8. Moció presentada pel Partit Popular relativa a la pujada del llum.

El Grup Municipal Popular proposa l'adopció dels següents, acords:

Primer.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall rebutja la pujada de més d'un 27% del cost de l'energia elèctrica i demana al Govern d'Espanya a reconsiderar aquesta pujada.

Segon.- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern d'Espanya que rebaixi l'IVA que s'aplica a la factura elèctrica a un 10%, en lloc de l'actual 21%.

Una vegada llegida la proposta, intervé el Batle per a dir que sembla demagògic presentar aquests tipus de mocions per part del Partit Popular, quan a l'any 1995 es van privatitzar, sota el govern d'Aznar, aquests tipus de sectors estratègics, i per tant, era previsible la pujada del preu del llum. Manifesta que al seu punt de vista, aquests sectors no s'haurien de privatitzar ja que aquest no és sinó el producte d'aquesta actuació.

Li contesta el Sr. Frontera que la proposta presentada és aquesta i és cert que la privatització i el lliure mercat produeixen aquestes conseqüències però l'Estat pot reduir el percentatge dels impostos que graven el llum i quan van accedir al Govern, presentaven la proposta de rebaixar aquest tipus impositius i encara no l'han fet.

El Batle respon que a través del Pla Reactiva Mallorca s'ha atorgat una subvenció finançada pel Consell, la Caib i amb una aportació dels Ajuntaments per a efectuar projectes dirigits a reduir el consum d'energia elèctrica, i que en el cas de Mancor, es faran instal·lacions d'energia solar fotovoltaica. Es pretén que tota la despesa en energia municipal sigui sostenible i en definitiva, sigui un estalvi per a l'Ajuntament i que a mesura que avancen projectes, s'intentarà incloure projectes de plaques solars. Sotmesa la proposta a votació, s'aprova aquesta per unanimitat.

9. Precs i preguntes.

Abans de començar amb el torn de preguntes el Sr. Frontera indica que ha enviat per correu electrònic a la secretaria la renúncia de les dietes per assistència a òrgans col·legiats del Partit Popular i sol·licita el seu registre.

9.1 Centre de Salut:

Intervé el Sr. Frontera per a dir que es conegut que l'atenció que s'està donant ja és coneguda perquè ja s'havia parlat amb anterioritat, però que cada vegada és menor l'atenció presencial. Indica que quan es demana cita normalment es dona a més d'una setmana vista i que els divendres ara no hi ha atenció presencial. Ja s'han enviat cartes a la Conselleria i queixes als diferents registres però no s'aprecien canvis i no es pot mantenir el servei al poble en aquestes condicions, que ja han transcorregut les

vacances dels metges de Nadal i ara inclòs han disminuït les consultes respecte a les que hi havia a novembre. Demana que s'insti al restabliment del servei total.

El Batle li respon que continuaran insistint, però que sempre es rep la mateixa resposta: el sistema està saturat i no hi ha fórmula per a restablir els serveis, encara que es mostra d'acord amb el Sr. Frontera i suggereix signar una petició conjunta per a reclamar l'augment dels horaris i la cobertura, almenys, de les urgències.

9.2 Millora de les instal·lacions del Centre de Salut:

El Sr. Frontera demana quines actuacions es tenen previstes realitzar al centre mèdic, ja que hi ha una partida oberta al Pressupost per a incorporar Romanent de Tresoreria.

El Batle li respon que un mes enrere va anar a parlar amb la metgessa i va aprofitar per a comentar-li aquestes eventuais reformes. Es pretén convertir les sales en una i afegir un bany adaptat, aprofitant que es possible utilitzar el Romanent de Tresoreria.

El Batle també explica que des de fa temps s'està reclamant l'abonament de les despeses corrents pel sosteniment del centre de salut i que finalment ja han començat a abonar-les, per tant amb aquests ingressos i el Romanent de Tresoreria seria viable fer aquestes obres.

El Sr. Joan Ramon Villalonga proposa que a la carta que s'envii se faci menció a aquestes inversions, per a que es recordi que s'estan fent millores a l'espai amb fons propis.

9.3 Bars i restaurants:

El Sr. Frontera indica que a aquest moment solament es pot fer als bars i restaurants menjar per endur-se i és possible que aquesta situació es perllongui almenys, 15 dies més. Proposa fomentar el consum als bars i restaurants del poble des del Ajuntament, mitjançant difusió i concursos fotogràfics que podrien premiar-se amb vals per a consumir. Així el cost no seria massa elevat i tendria un bon impacte damunt l'activitat dels bars i restaurants.

El Batle ve viable la proposta i intervé la Sra. Clara Fontanet per a dir que li sembla bé tot el que sigui fomentar el consum local.

Intervé el Sr. Frontera per a dir que ells ja tenen un disseny i que si el volen, bastaria posar el logo de l'Ajuntament per a fer la difusió.

9.4. Romanent de Tresoreria:

El Sr. Frontera assenyala l'esforç que va suposar per l'Ajuntament acumular el Romanent existent, d'aproximadament 1,5 milions d'euros, i ara que es permetrà incomplir la regla de la despesa i que hi ha diferents partides obertes al Pressupost, voldria saber com es farà aquesta despesa. Proposa crear una comissió per a determinar propostes de millora i utilitzar aquest romanent, desitja conèixer les intencions de l'equip de govern i aportar idees i propostes per al seu ús.

El Batle li respon que ja hi ha actuacions previstes amb aquest Romanent.

D'una banda, una part va dirigir-se al pagament de l'expropiació forçosa. Després, es té previst amortitzar el deute del préstec (aproximadament 145.000€) i després es pretén abonar el cost del vial (aproximadament 440.000€). Això suposarà uns 800.000€. també s'ha previst efectuar una sèrie d'obres al teatre per a coses que no queden cobertes per la subvenció atorgada, adaptar el pati del teleclub, i el centre de salut.

Al respecte del vial, i responent a la pregunta de si finalment s'executarà el vial, el Batle indica que el projecte de l'escola està a punt d'aprovar-se i que tant aquest com el del vial ja han estat informats per la Comissió Balear de Medi Ambient i que encara s'està pendent de rebre informe de Recursos Hídrics.

9.5 Escola actual:

Demana el Sr. Frontera quan s'efectuaran les obres necessàries i el Batle li respon que en principi, durant el curs, però quan no afecti a les classes.

Demana el Sr. Frontera per l'escala d'emergència. Encara que ara mateix sigui menys preocupant perquè han dividit les aules per motiu del COVID19, però s'hauria de fer les reformes per a crear sortides individuals dels aules i les sortides laterals, així com l'escala d'incendis, i podria ser utilitzant el romanent de tresoreria.

El Batle li respon que el Pla d'autoprotecció vinculava ambdues escoles: s'instarà i si no es cercarà la forma de fer-lo. Demana a la regidora d'educació si havien demanat per aquest tema i la Sra. Teresa Fontanet respon que no, que a la darrera reunió solament es va comentar l'obra de la teulada.

9.6 Revista Montaura:

El Sr. Frontera sol·licita que a la redacció de la revista pugui participar, almenys, un regidor de l'oposició, o si no, que se'ls enviï un esborrany abans de la publicació. Abans es publicaven les actes senceres i ara, en canvi, és un resumen, però si es pot passar abans de la seva publicació, millor.

El Batle li respon que normalment, és ell el que fa una transcripció parcial de les actes, llevat de les preguntes i respostes. En definitiva, és l'acta però es pot enviar. Se reafirma en la petició el Sr. Frontera per a dir que potser puguin afegir aportacions o assenyalar si consideren interessant un determinat punt.

9.7 Antic Punt verd

Al respecte de l'antic punt verd, el Sr. Frontera indica que havien proposat amb anterioritat la creació d'un àrea forestal o recreativa i que es va desestimar la proposta. Desitja saber si ja s'han materialitzat les idees de l'equip de govern. El Batle li respon que de moment, no s'ha decidit, però s'està plantejant la creació d'un dipòsit contra incendis.

Al respecte de la resta de l'espai, ja es veurà en funció de si és viable o no aquesta actuació.

ALTRES INFORMACIONS

Obres al Teleclub

Durant aquestes passades Festes de Setmana Santa, unes festes marcades per les restriccions sanitàries que ens han marcat des de la Conselleria de salut del Govern de les Illes Balears, es varen programar tot un seguit d'activitats culturals per almanco poder donar sortida a un sector, el de l'àmbit cultural molt castigat econòmicament per l'actual situació sanitària.

Entenent que respectant les mesures higièniques i de distanciament social que hores d'ara hem de seguir, des de l'equip de govern varem decidir tirar endavant amb aquestes activitats. S'ha pogut veure una obra de teatre com Transbord, una molt interessant xerrada de l'investigador d'història local, Biel Fiol, que ens va fer una bona explicació de l'esllavissada que es va produir fa 300 anys a Biniarroi, també varem poder gaudir d'un conte contes musical com ara la Bruixa Maduixa, així com del concert dels joves músics locals que estan molt ben assessorats per na Marga Rotger i na Teresa Ripoll, i ja per tancar aquests dies de festa el dilluns de Pasqua, ja que enguany, com ja va passar l'any passat, no hem pogut

gaudir del Pancaritat de Santa Llúcia, vàrem fer Jocs Populars i Tradicionals oferts pel Consell Insular de Mallorca i al capvespre un concert de dos músics com són en Jaume Mas i en Miki Rotger.

Algunes de les activitats es feren en un nou espai cultural, o millor dit, recuperant un antic espai cultural, el Pati del Teleclub.

És aquest un espai que sens dubte ens servirà per donar sortida a moltes activitats de caràcter lúdic i cultural i que ens feia molta il·lusió poder obrir de bell nou per a totes les veïnes i veïns de Mancor de la Vall.

Les obres de condicionament han estat bàsicament fer un trespol nou, arreglar i pintar les parets i fer-hi una entrada des de la Biblioteca adaptada als elements de mobilitat reduïda. També s'ha recuperat la vella pantalla on fa molts d'anys es projectaven pel·lícules de cinema a la fresca, activitat que segurament algun dia podrem tornar a fer.

Aquestes obres han tengut un cost aproximat de 22.000 euros dels quals el departament de Desenvolupament Local del Consell Insular de Mallorca ens ha subvencionat uns 9.000 euros.

Aquest espai, junt amb la remodelació del Teatre han de servir per acabar de complementar els espais culturals de Mancor i poder programar més activitats i actes culturals.

Aprovació definitiva de la modificació de l'ordenança fiscal reguladora de la taxa del cementiri de Mancor de la Vall.

S'havia aprovat provisionalment al Plenari Extraordinari de 28 d'octubre de 2020

Una vegada transcorregut el termini d'exposició pública sense que s'hagin presentat al·legacions, s'ha aprovat definitivament l'acord plenari de l'Ajuntament de Mancor de la Vall sobre la modificació d'Ordenança Fiscal Reguladora de la taxa del cementiri en el BOIB de dia 19 de desembre de 2020.

Constitueix el fet imposable de la taxa reguladora de la present Ordenança, la prestació de determinats serveis així com la utilització de les instal·lacions en el Cementiri i Tanatori municipals, les quals inclouen: serveis de manteniment general, subministrament d'aigua i electricitat, concessió de títols i renovació d'aquests i expedició de duplicats.

La quota a liquidar i exigir, en concepte de quota tributària, s'obtindrà per aplicació de les següents tarifes:

Cànon anual de cada nínxol (inclosos serveis general, aigua, llum): 15,00 euros/any

Per concessió nova del dret: 145,00€

Per renovació del dret: 40,00€

Per treure un duplicat del títol: 20,00€

Atès que l'anterior ordenança fiscal reguladora dels serveis de cementiri era de l'any 1989 i establia unes quotes de 1.000 pessetes (6€), i vist l'increment que suposa l'anàlisi de l'estudi econòmic financer del servei, s'opta per fer una aplicació progressiva de la taxa de conformitat al calendari següent: per l'any 2021: 10,00€; per l'any 2022: 12,00€; per l'any 2023: 15,00€.

Aprovada la modificació de l'ordenança fiscal reguladora de l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres de Mancor de la Vall.

Aprovat provisionalment al Plenari Extraordinari de dia 7 de novembre de 2020

El BOIB de dia 31 de desembre de 2020 ha publicat l'elevació automàtica a definitiu de l'Acord provisional de modificació de l'ordenança fiscal reguladora de l'Impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres de Mancor de la Vall.

Les bonificacions i exempcions aprovades són:

Bonificació del 95% a favor de les construccions, instal·lacions i obres d'especial interès o utilitat municipal.

Bonificació del 50% a favor de les construccions, instal·lacions i obres a Habitatges de Protecció Oficial de promoció pública.

Bonificació del 70% a favor de les construccions, instal·lacions i obres que incorporin sistemes per a l'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia solar per a l'autoconsum.

Bonificació del 30% als plans de foment de les inversions privades en infraestructures.

Bonificació del 90% a favor de les construccions, instal·lacions i obres que afavoreixin les condicions d'accés i habitabilitat de les persones amb discapacitat.

Bonificació del 50% en el cas que el fet imposable de l'impost es realitzi en immobles amb algun grau de protecció fixat en el Catàleg de Protecció del Patrimoni Històric de Mancor de la Vall.

Millora del camí de Mancor a Santa Llúcia.

L'Ajuntament ha executat l'actuació de manteniment i millora del camí de Mancor a Santa Llúcia.

L'actuació ha començat on acaba el carrer Sa Murada seguint l'itinerari fins al segon encreuament amb la carretera, a l'altura de les penyes.

L'actuació ha consistit principalment en la restauració de parets de pedra seca i la neteja i desbrossament del camí.

Per a executar aquesta actuació l'Ajuntament ha contractat una empresa de Mancor amb un pressupost de 10.000€ subvencionats a través del Consorci Serra de Tramuntana del Consell de Mallorca.

Obres de millora de la teulada de l'Ajuntament.

L'Ajuntament de Mancor de la Vall ha contractat una empresa de Mancor per a dur a terme les obres de millora de la teulada de l'edifici de l'Ajuntament.

Les obres consistiren en la retirada de les teules existents, la incorporació d'una capa aïllant per a evitar possibles goteres, la reposició de les teules i la preparació de la teulada per a l'execució posterior del projecte d'instal·lació de plaques solars fotovoltaïques.

Projecte d'adaptació del cementiri al decret de la sanitat mortuòria.

L'Ajuntament ha executat el projecte d'adaptació parcial del cementiri municipal al Decret 11/2018, de 27 d'abril, pel qual es regula l'exercici de la sanitat mortuòria a les Illes Balears.

En aquesta actuació s'ha invertit un pressupost de 15.000€ amb els quals hem executat dues millores: la primera ha estat la reforma completa del bany del cementiri per fer-ho accessible i la segona ha estat la reforma completa de la sala que hi ha en el cantó del nivell baix del cementiri per al condicionament i pràctiques sanitàries sobre cadàvers, per tal de donar compliment a l'article 31. Instal·lacions mínimes dels tanatoris del citat decret 11/2018.

ARA HA FET VINT ANYS...

Del que passà a Mancor durant el primer trimestre de l'any 2001, recordarem que:

Dia 2 de gener, arreglant un funeral a una casa del carrer Salvador Beltran resultaren ferits de certa consideració, Guillem Martorell i Joana Martorell, aquesta propietària de la casa.

A les beneïdes de Sant Antoni foren premiats: la guarda d'ovelles de Jaume Martorell, el cavall de Francesc Solivellas i el mul de Joan Perelló. La comparsa premiada fou *Noves generacions*. La carrossa *Jaume I*, aconseguí el primer premi; *Mancor medieval*, el segon; *Sa cuina de sa porxada*, el tercer.

Dia 3 de febrer el racó dels joves organitzà un concert de rock a càrrec del grup MAIN BRITGE.

Dia 17 de febrer es concentraren a la plaça de Dalt un nombrós grup de cotxes antics que participaven a una excursió organitzada pel *Club de cotxes antics de Mallorca*.

En el concurs de disfresses del carnaval resultaren premiats:

Individuals: primer premi, Miquel Mora, segon premi, Gabriel Beltran i tercer premi Antònia Martí.

Grups de disfresses: primer premi, *Piter Pan*; segon premi, *Toreros i Manolas*; tercer premi, *Pinotxos*.

Dia 27 de febrer acabaren els darrers dies amb l'enterro de la sardina on es torraren 300 racions d'aquest peix a la foguera de la plaça de baix.

Entre els dies 28 de febrer i 4 de març 78 mancorins gaudírem d'un viatge a Andorra dins el programa *Mancorins a la neu*.

***Piter Pan*, primer premi Grup de disfresses, Carnaval 2001**

Dia 20 de març començaren les obres de reforma de la piscina municipal a càrrec de l'empresa "Minerías y contratas de Mallorca" amb un pressupost de 25.199.111 pessetes.

Dia 31 de març se celebrà un curset baix el nom de *Mallorca recicla* per fomentar la reducció i reciclatge de deixalles.

Dia 27 de març, en el decurs d'una missa concelebrada pel senyor bisbe de Mallorca, D. Teodor Úbeda i concelebrada amb vint preveres, es beneïren les importants obres de restauració de l'interior del temple parroquial.

En acabar el trimestre el CE Montaura ocupava el lloc setzè entre vint equips de la Tercera Divisió Nacional de futbol

L'entrevista del trimestre fou feta a Antònia Gelabert Sampol *de can Joan d'Inca*.

Durant el trimestre ens deixaren: dia 14 de gener morí a Ciutat Jaume Bonafé Mora, dit *de sa botida Nova*, als 70 anys. Dia 17 de gener morí Damiana Riera Seguí *de can Miquel d'Escorca* als 89 anys i a Ciutat dia 7 de febrer morí Pau Payeras Fiol, als 68 anys, era l'espòs de la mancorina Apol·lònia Pocoví.

Els naixements foren: dia 31 de gener nasqué Joan Company Gual; dia 3 de febrer nasqué Maria Mir Calafell i dia 27 de febrer nasqué Bartomeu Pocoví Ramon.

Dia 31 de març es casaren Magdalena Mateu i Llorenç Morro,

Gabriel Fiol Mateu

(De MONTAURA, núm. 54)

EMELINDA GUIRAO

Coordinadora de l'àrea de Joventut, Infància i Família de Creu Roja

"És habitual veure persones amb estrès que es bloquegen mentalment a l'hora d'afrontar el dia a dia de la criança dels infants"

Quin ha estat el teu itinerari vital per arribar a fer feina a Creu Roja?

Vaig començar a fer de voluntària de Creu Roja a Barcelona l'any 1992. Sobretot, en aquell moment, amb gent gran i al telèfon de teleassistència. L'octubre de 1999 vaig venir a Mallorca per estudiar Educació Social a la UIB i ja m'hi he quedat. Sempre vinculada a Creu Roja, on aviat vaig incorporar-m'hi com a treballadora, i on vaig estar al programa de Desenvolupament Local i com a directora del Casal de Joves Nord de l'Ajuntament de Palma a partir de 2001. Des del 2010 som coordinadora de Joventut, Infància i Família a Creu Roja.

Quin projectes té Creu Roja al Raiguer?

La nostra àrea de Creu Roja al Raiguer impulsa, en l'àmbit de menors, especialment el programa de llarga durada promoció de l'èxit escolar. També campanyes concretes com les de prevenció del consum de drogues, coeducació, combat contra la violència masclista, sensibilització pel dia internacional de lluita contra la sida, etc. A nivell de necessitats com alimentació o productes d'higiene treballam des de l'equip comarcal i autonòmic conjuntament.

En què consisteix la recollida de productes d'higiene infantil que realitzau a municipis com Mancor?

A alguns indrets feim recollides de material higiènic per infants de manera puntual. No és el cas de Mancor de la Vall, on la recollida es fa tot l'any, permanent, ja que tenim una voluntària implicada i feineria que ho fa possible.

Quins son els productes més necessitats?

Allò que més ens arriba, perquè és el que més demanda té, són els bolquers i les tovallolletes. Tanmateix, el que més costa d'aconseguir és la llet en llauna 0-3, les cremes i els productes de neteja explícita (xampús, etc.)

Aquests productes van directament a les famílies o passen un filtratge?

Aquí és important explicar que quan una unitat familiar requereix d'ajut (ho pot fer qualsevol família tenguí els membres que tenguí, incloses les monoparentals, amb infants entre la gestació i els sis anys) entra al nostre programa de suport. Té tot d'una a disposició una psicòloga i una treballadora social. L'objectiu de l'acompanyament que els hi feim és fer suport en la criança. L'ajuda material amb els productes és un complement a una tasca més integral que ha de portar-los a ser autònoms i anar solucionant els problemes que puguin tenir. Responent concretament a la pregunta, els productes que

donen els mancorins solidaris van a parar a una nau central i des d'allà es reparteixen a les famílies que els van necessitant.

Amb una crisi com la d'ara, es nota un canvi de perfil dels demandants?

Naturalment. Fins ara sobretot eren dones soles amb escassa xarxa social. Ara hi ha perfils de família molt diversos. Abunda la gent que no havia pensat mai veure's en una situació així i que per la pèrdua de la feina amb la crisi derivada de la covid-19 s'ha trobat que requereix ajuda. També és habitual veure casos de persones o de parelles que pateixen estrès i es bloquegen mentalment a l'hora d'afrontar el dia a dia de la criança dels nins i nines. Aquí la nostra tasca és donar-los eines perquè les dificultats materials no danyin l'estructura de la família i puguin tenir cura de la seva salut mental.

Que els diries als mancorins i mancorines que dubten a l'hora de fer donacions?

Ara mateix hi ha una quarantena de famílies a nivell de Mallorca que estan al programa i tota l'ajuda que arriba de gent solidària com la de Mancor de la Vall és cabdal. Cada granet d'ajuda és essencial. A més, que la recollida sigui tot l'any és molt més positiu que no fer enormes recollides una època concreta. Vull, en aquest sentit, agrair i encoratjar a la gent de Mancor a seguir col·laborant. És més important del que pugui semblar.

Clara Fontanet i Antoni Trobat

"MÚSICA I RACONS 2021" ESCALFA MOTORS A MANCOR DE LA VALL

Arriba la tercera edició del festival "Música i racons" de Mancor de la Vall els dies 17 d'abril, 16 i 30 de maig, 12 i 26 de juny. Unencontre on es podrà gaudir de diverses propostes musicals a llocs emblemàtics del poble com els

Jardins de Son Morro o Sa Font. Aquesta nova edició comptarà amb la participació del músic Ferran Pisà, el quartet Morgana Jazz, el cantautor Biel Majoral, la cantautora Marta Elka i el grup S'Arrual Jazz Mort. El batle de Mancor, Guillem Villalonga, ha destacat que amb "aquest nou cicle de concerts seguim apostant per la cultura, un dels sectors més afectats per la crisi sanitària i econòmica que estem patint". Per la seva part la regidora de Cultura i Igualtat de l'Ajuntament Clara Fontanet, creu que "és molt important realitzar actes culturals segurs com en aquest cas "Música i racons" i ha afegit que "necessitam més que mai polítiques valentes amb la indústria cultural, hem de seguir programant esdeveniments per transformar i remoure consciències, la cultura ens fa millor com a persones". Tots els concerts són gratuïts, la inscripció pot fer-se a les oficines de l'Ajuntament o al telèfon 971 50 17 76. L'aforament és limitat i és obligatòria l'ús de mascareta, sempre seguint amb les mesures sanitàries corresponents.

III CICLE DE CONCERTS "Música i racons '21"	
	Dissabte dia 17 d'abril <i>Ferran Pisà</i> Lloc: Pati del Teleclub 19.30 h
	Diumenge 16 de maig de 2021 <i>Morgana Jazz</i> Lloc: Sa Font 19.30 h
	Diumenge 30 de maig de 2021 <i>Biel Majoral</i> Lloc: Jardins de Son Morro 19.30 h
	Dissabte 12 de juny de 2021 <i>Marta Elka</i> Lloc: Terrassa Piscina 19.30 h
	Dissabte 26 de juny de 2021 <i>S'Arrual Jazz Mort</i> Lloc: Plaça de l'Església 19.30 h
Organitza:	Patrocina:
Mantenir distància de seguretat Ús obligatori de mascareta	

DE TOT UN POC... COSES DE CA NOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Abril. Comença el mes amb el Dijous Sant, dia 1. Dia 4 és el diumenge de Pasqua. El trimestre acabarà amb les festes patronals del nostre poble, Sant Joan Baptista.

Abril és el mes de les flors, de la manifestació joiosa de la naturalesa, tot i que, com el març, és considerat un mes traïdor. Els animals senten despertar els seus instints reproductors i el camp esdevé una orquestra de sons i cants com un reclam amorós. Les saons d'aquest mes són les millors per als arbres i, segons com vagi la pluja hi haurà esplet de molts arbres fruiters.

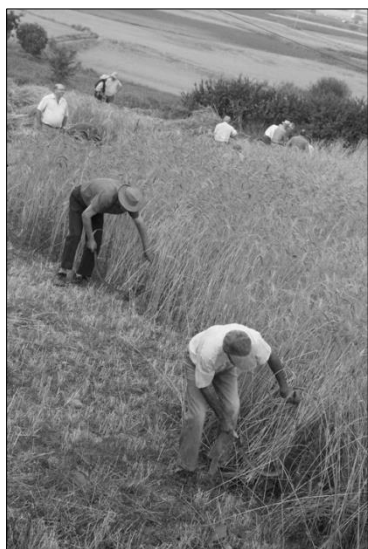
Dia 2 d'abril és Sant Francesc de Paula, que era un frare franciscà, d'origen italià, que fa fundar la Congregació dels Germans Mínims i alguns monestirs, a França. Enguany coincideix amb el Divendres Sant. Dia 5, el dilluns de Pasqua, és el dia de Sant Vicenç Ferrer. Era valencià i religiós dominic. Home de gran saber i do de paraula, va ser professor de la Universitat de Lleida. Predicador loquaç que va venir a predicar a Mallorca. Altres festes: dia 23, Sant Jordi; dia 25 Sant Marc; dia 27 la Mare de Déu de Montserrat.

Maig. El mes de maig és una fita excepcional dins el calendari festiu, relativa a l'adveniment d'un nou cicle vegetal. Aquest mes és ple de manifestacions on es festeja el desvetllament de la naturalesa i se celebra tot un seguit de rituals encaminats a assegurar la reproducció i el creixement de la vegetació, dels ramats i de l'home. El dia 20 de maig és el dia mundial de les abelles.

Comença el mes amb la festa de Sant Josep Obrer, festa del treball. La nostra associació dels Amics de la Tercera Edat celebra la seva festa anual. El primer diumenge se celebra la fira de Sineu, enguany serà dia 2, també aquest mateix dia se celebra es Jai a Búger. Dia 3 és la festa de la Creu a Selva.

Dia 23 és Pasqua Granada, que també es diu Pentecosta o Cinquagesma. És el cinquantè dia després del diumenge de Resurrecció i que commemora el descens de l'Esperit Sant sobre els apòstols i l'inici de la seva activitat de l'evangelització.

Segant amb falçó,
abans d'haver-hi màquines

Hi ha algunes creences al voltant de maig. Així diuen que l'aigua de maig és miraclera, com la rosada de sant Joan, i saludable: fa tornar les persones guapes. És també el mes dels casoris, però el refranyer manté una superstició: *Bodes maials, bodes mortals; casament de maig, curta durada*, donant a entendre que els casats en aquest mes el seu matrimoni dura poc.

Juny. *En el mes de juny, la falç al puny!* Els camps d'ordi i blat ja comencen a groguejar. Als països mediterranis, la collita del blat era la més important de totes, ja que sobre ella girava la vida econòmica de la comunitat. Per això, el blat era considerat una planta sagrada, que havia estat beneïda per Déu i que per això dona tant d'aliment.

Dia 6 serà la festa del Corpus. És una festa de l'església Catòlica destinada a venerar l'Eucaristia. És d'origen medieval, instituïda pel papa Urbà IV l'any 1264. A la processó de Palma surt la Lledània, un rosetó de flors en

forma de creu que apareix davant el clergat de la Seu, acompanyada d'una campaneta. A la processó de Pollença es fa el ball de les Àguiles i la dansa ritual de Sant Joan Pelós que salta darrere el penó.

Dia 11 és sant Bernabé apòstol. Era hebreu, va néixer a Xipre; tot i que no es troba entre els dotze apòstols triats per Jesús, és considerat apòstol pels primers Pares de l'Església.

Dia 12 és Sant Nofre. Fou un anacoreta del desert egipci (s. IV); és venerat com a sant a tota la cristiandat. Segons la tradició era rei, per tal de purgar un gran pecat, va abandonar la vida de palau i se'n va anar a fer penitència a una petita cova, freda i humida.

Dia 13 és Sant Antoni de Pàdua. Vulgarment es coneix la festa per Sant Antoni dels albercocs. Avui n'hi ha Tonis que fan la seva festa i altres per Sant Antoni Abad del gener. És invocat per les coses perdudes, *Sant Antoni té virtut: fa trobar el que és perdut*.

Dia 24 celebrarem les festes Patronals, tant de bo que ja haguem sortit d'aquesta pandèmia que patim ja fa un any.

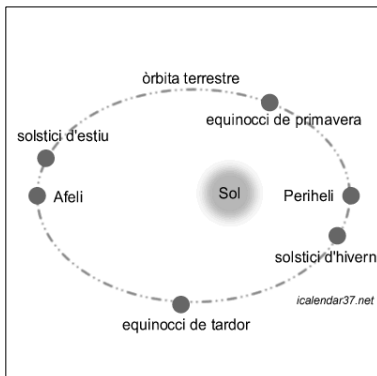
Alguns Refranys: *Si per l'abril sents tronar, ordi i blat no faltarà; abril tronat, bon any assegurat; abril i maig, tenen la clau de l'any; si plou a primers de juny, el bon temps és lluny; aigua de Sant Joan, no dona ni vi ni pa, celler buit i molta fam.*

Temps de batre, abans de haver-hi batedores

Fases lunars

Abril. Quart minvant, dia 4, a les 12:02. Lluna nova, dia 12, a les 04:31. Quart creixent, dia 20, a les 08:50. Lluna plena, dia 27, a les 05:31.

Maig. Quart minvant, dia 3, a les 21:50. Lluna nova, dia 11, a les 20:59. Quart creixent, dia 19, a les 21:13. Lluna plena, dia 26, a les 13:14.

Juny. Quart minvant, dia 2, a les 09:24. Lluna nova, dia 10, a les 12:52. Quart creixent, dia 18, a les 05:54. Lluna plena, dia 24, a les 20:40.

Solstici d'estiu. Dia 21 de juny de 2021, a les 04:33, comença l'estiu. Els raigs del sol arriben a la seva màxima perpendicularitat, per això el flux de radiació solar que rebem també és màxim. Tradicionalment el dia de sant Lluís és el dia més llarg de l'any és així perquè gairebé sempre coincideix amb el solstici.

LA NOSTRA LLENGUA

Refrany populars. *A l'estiu tota cuca viu*

Aquesta parèmia, ben vinculada al cicle anual, fa referència a la facilitat amb què tot es desenvolupa durant l'estiu: tots (bèsties, plantes i persones) tenen més fàcil conservar la salut i proveir-se d'aliment. També el trobam més personalitzat: *A l'estiu, tothom (o tot el món) viu*. Com en altres casos, també trobam una dita de dues clàusules, més llarga, que dona idea de la popularitat de la parèmia, escurçada i sintetitzada: *A l'estiu tota cuca viu; a l'hivern, perd son govern*.

En castellà trobam equivalents pel sentit, però no de font idèntica, com per exemple *Cuando hay en los campo, hay para todos los santos* o *En verano cada rana lava su paño*.

Josep Amarats a la seva obra, estrenada a Barcelona l'any 1915, "*A l'estiu tota cuca viu*", una breu comèdia en un acte que reflecteix els costums estiuencs de l'època.

Una frase feta. *Donar creu*

Abans de res convé comentar que la paraula **creu** té uns quants significats. L'originari és un instrument

- 29 -

re cinc-cents euros”. El DCVB dona altres significats: Intervenir en una conversa, en castellà (meter baza); contradir; tornar resposta; parlar sense mirament ni raciocini; donar ventim, en castellà (zurrar).

Arregussar. Doblegar l’extrem inferior (d’un vestit, d’una màniga, d’una cortina, etc.). Replegar o fer replegar una cosa damunt ella mateixa. Netejar amb intensitat una casa o lloc.

Jutipiris. Gestos fets amb la cara o amb les mans per riure’s d’algú o per fer riure. Etimològicament, la paraula és una alteració de vituperi (del llatí vituperium, *insult*).

Sutge. Substància negra dividida en finíssimes partícules que prové de la combustió incompleta de les matèries orgàniques i que es disposa en les xemeneies i els tubs que condueixen el fum. *”Va ficar el cap a la xemeneia i quan el tragué el tenia tot ple de sutge”*.

Obrir de pinta en ample. Tenir les portes o finestres totalment obertes, normalment en el domicili.

Tancar empès. Abans es deixava moltes vegades la porta d’entrada de la casa tancada empès, sense tancar en clau. Avui això ja no és possible

Bord. Fill o filla que és nat de pares no units en matrimoni, mal empeltat; cast. “bastardo”. Al·lot entremaliat que fa dolenties pròpies d’una criatura. *“Quin nin més entremaliat, sempre pensa quina en farà”*. Es diu d’una planta que no fa fruit o el fa dolent o petit (*figuera borda*). Altres mots de la mateixa família són bordejàs, bordissalla i rebordonir-se.

Jaume Gual Mora

Bibliografia:

ARA BALEARS, 7 juliol 2018. *Com xerram, parlam, rallam*.

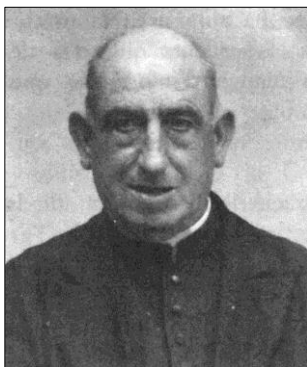
MARIN, Carles. *Els refranys i les frases fetes*. Editorial Moll. Palma 2006

MOLL MARQUÈS, Aina. *Línia directa amb la campanya de Normalització Lingüística, III*. Documenta Balear, S.A. Palma, 1993

PÀMIES, Víctor i PALOU, Jordi. *Els 100 refranys més populars*. Cossetània Edicions. Valls 2002.

SERRA PUJOL, Pere Juli. *Els mots en desús del català de Balears*. Lleonard Muntaner. Editor, Palma 2010.

ARNAU MIR BUSQUETS

Mn. Arnau Mir Busquets (Caimari 3-9-1871 + 26-11-1943). Fou ordenat prevere dia 8 de juny de 1895. Era músic i sembla que fou l’autor de la música de l’Himne a Mancor. La lletra és de la mestra Margalida Sintès. Consta que venia a Mancor a donar classes de música a les nines de l’escola de la mestra Sintès. Va residir sempre a Caimari, fou vicari del poble i rector de Binibona. Dia 1 de febrer de 1911 fou nomenat Notari Eclesiàstic de l’Arxiprestat d’Inca. Va morir el dia 26 de novembre de 1943.

La Cooperativa Agrícola de Caimari, coneguda com “Sa Caixa”, fou fundada el 8 de setembre de l’any 1913, amb el nom de “Sindicato Agrícola y Caja Rural de Caimari”.

Per a la constitució de la Societat es formà una Junta composta per deu membres, entre els quals hi havia Mn. Arnau Mir Busquets, que va ser secretari de la Cooperativa per espai de 23 anys.

Casa de Caimari on va viure

PARRÒQUIA DE SANT JOAN BAPTISTA

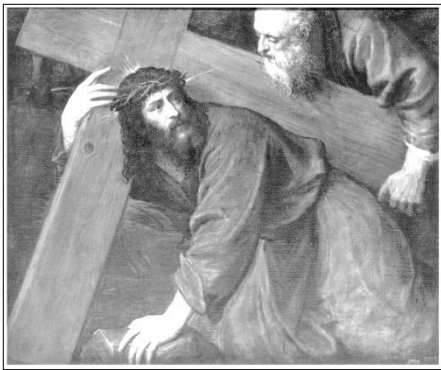
Dues particularitats de la Pasqua d'enguany

Per segon any consecutiu veiem les celebracions de Setmana Santa i Pasqua alterades per la situació de pandèmia, si bé, enguany, de manera més mitigada: podem fer les celebracions litúrgiques, amb l'aforament permès, però no processons ni manifestacions religioses a l'exterior.

Tal volta la incidència a Mancor és mínima: processons que no podem fer és la de Rams i la de l'encontre el dia de Pasqua; no les fem al carrer, però sí a l'interior del temple. Això és significatiu: en temps de pandèmia vivim la fe a l'interior dels nostres temples... a l'interior dels nostres cors. No és d'estranyar que siguem menys... però els qui hi som cercam, en les nostres celebracions, una vivència més profunda dels misteris que celebrem.

Dues escenes significatives

Enguany la litúrgia ens proposa, per a la passió del dia del Ram, la lectura de l'evangelí de Marc. Aquest té la particularitat d'esser el més antic, segons els entesos, dels quatre evangelis. Voldria remarcar, del relat de la Passió i Resurrecció, dues escenes que, en aquest evangelí, són tractades de manera única, original, per l'evangelista.

a) El deixeble despullat

En el relat del prendiment de Jesús trobam un personatge que no apareix als altres evangelis. Un deixeble que, en el moment en que venen a cercar Jesús, a l'Hort de les oliveres, es troba vestit tan sols amb un llençol: l'intenten agafar, es desfà del llençol, i fuig tot nu, endinsant-se dins les tenebres de la nit: *"... tots l'abandonaren i fugiren. El seguia un jove, cobert només amb un llençol, i el van agafar. Però ell es va desfer del llençol i va fugir tot nu"* (Mc 14, 50-51).

Alguns diuen que aquest deixeble és el mateix evangelista, per això conserva el record ben viu d'aquella fuga vergonyosa, tot nu, en la fosca de la nit. Però jo crec que aquest jove, aquest deixeble innominat, som nosaltres: estàvem revestits amb el llençol de les nostres seguretats, les nostres comoditats... pensàvem que ho podíem tot, que ho sabíem tot... hem estat agafats per aquesta pandèmia, i n'intentam fugir, quedant despullats, nus, de les nostres seguretats...

Com poder revestir-nos de nou? Crec que aquesta escena, tot just començat el relat de la passió, ens convida a contemplar l'esdeveniment de la creu no des de la vergonya del deixeble que fuig tot nu. Al moment més difícil, a la crucifixió, uns altres personatges quedaren contemplant l'escena al peu de la creu: *"... hi havia unes dones que s'ho miraven de lluny; entre elles, Maria Magdalena, Maria, mare de Jaume el Menor i de Josep, i Salomé. Aquestes dones seguien Jesús quan era a Galilea i li prestaven ajut"* (Mc 15, 40-41).

b) Les dones davant la tomba buida

Aquestes mateixes dones, el diumenge de bon matí, van al sepulcre. Tal volta un gest de pietat i estima, com la que feim nosaltres quan anam a visitar les tombes dels nostres difunts. Però jo crec que el que les movia era aquella espècia d'intuïció femenina que, en el fons, els feia sentir que aquella història no podia acabar amb la mort. Troben la pedra que tancava l'entrada del sepulcre apartada; a dintre, no hi ha el cos

de Jesús, sinó un jove vestit de blanc, que els diu: *“No us espanteu. Vosaltres cercau Jesús de Natzaret, el crucificat: ha ressuscitat, no és aquí. Mirau el lloc on l’havien posat. Però ara anau a dir als meus deixebles i a Pere: “Ell va davant vosaltres a Galilea; allà el veureu, tal com us va dir”* (Mc 16, 6-7).

Fins aquí el text és comú als relats dels altres evangelistes. Però de nou ens trobam amb una altra particularitat de l’evangelista Mc: El final abrupte de l’evangelí al verset 8: *“Elles sortiren del sepulcre i van fugir, plenes d’esglai i tremoloses; i no digueren res a ningú, perquè tenien por”* (Mc 16, 8).

Així acaba el relat de l’evangelí de Mc. Les dones surten del sepulcre *“i no diuen res a ningú”*. Final un poc xocant. De fet, al cap de poc temps, un altre autor desconegut, va afegir els versets 9-20, fent un resum dels relats dels altres evangelis, perquè li semblava molt dur aquest final abrupte.

Certament, el final al verset 8 és abrupte. Però jo crec que aquest mutisme de les dones, no va ésser tal. De fet, la notícia de la resurrecció sí que arriba als apòstols i, de fet, també ens ha arribat a nosaltres. Crec que el que fa Mc és deixar el final obert. Per què? Perquè ara ha arribat el moment en què ens implica a nosaltres; ja no són les dones, sinó nosaltres, lectors de l’evangelí, que ens trobam en front del sepulcre buit. El final queda obert, pendent de la nostra resposta de fe davant el sepulcre buit, davant l’anunci de la resurrecció... quina és la nostra resposta? Hi creim? D’aquesta resposta depèn que, aquesta Pasqua, puguem viure amb plenitud i profunditat, tot i les dificultats actuals, el goig i l’alegria de la vida nova de Crist Ressuscitat.

Vicenç Miró Morey, Vicari

JOAN GUAL MATEU, Salopa, un virtuós enamorat de la música.

Des de fa temps, a Santa Llúcia, els dies de festa i en trobades de persones que acudien a l’Oratori, per acompanyar els cants de les celebracions, ens servíem d’un orgue electrònic petit, regalat a les religioses per n’Àngel Aparicio. Passat els anys aquest orgue va arribar a ser inservible, fins al punt que a la darrera festa de Santa Llúcia, el passat 13 de desembre, quan estàvem a la missa, presidida pel bisbe de Mallorca, es va aturar i no en va voler més. Altres vegades havia passat el mateix i tornava arrencar, aquesta vegada no hi va haver manera i seguirem cantant sense l’orgue.

En Joan, com ens descriu a continuació, amb molta paciència i amb gran coneixement de l’estructura, registres, manxes, etc. dels harmòniums, va arreglar un harmòniu vell, totalment inservible. Actualment el podeu contemplar a la fotografia de les religioses amb en Joan. Gràcies, Joan!

Així ens descriu la seva tasca duta a terme:

“Tota la vida, des de ben petit, he estat un apassionat de la música. Quan vaig ser un poc més gran em vaig decidir a fer una passa que m’ha canviat completament: aprendre a tocar l’harmòniu.”

L’harmòniu restaurat, en Joan i les religioses

Des de fa 8 anys, he rebut i continuu rebent setmanalment classes de llenguatge musical i d’orgue amb un mestre magnífic, en Pere Garcias, que m’ha transmès sensibilitat i, sobretot molt d’amor, cap aquest instrument tan nostrat i, alhora per desgràcia, tan oblidat.

Desinteressadament, i per iniciativa pròpia, vaig arreglar l’harmòniu de la nostra parròquia. Posteriorment, vaig dur a terme la mateixa tasca amb un altre que varen dur al monestir de Santa Llúcia. Molta vida i molta música!

Joan Gual Mateu

DE TU A TU ... TONI NAVAS COLL

En Toni Navas Coll, més conegut com en “Toniet Berona”, és un jove xerraire, simpàtic. Una persona en que se pot confiar i és amic de tothom. A més, quan li interessa o li agrada alguna cosa l’estudia molt i ho vol aprendre.

Una cançó...

Una cançó en la que m'identific és “Hand in glove” de “The Smiths”.

Un color...

No he tengut mai un color preferit; per tant, ja m'és igual, pistaxo, groc, taronja...

Un animal...

Pot ser paregui estrany, però sent una especial atracció per les arnes, conegudes com a “polillas”.

Una pel·lícula...

Una pel·lícula que he vist mil pics, i la veuria mil vegades més, és Forest Gump.

Una persona que admires...

A mon pare, sempre ha estat és meu model a seguir.

Una data especial...

25/3/2021 ja que ha estat el primer viatge que he realitzat pel meu compte; i sense cap dubte ha estat el millor viatge perquè m'he hagut d'espavilar molt. També aquest viatge m'ha ajudat a créixer molt com a persona.

Un nom d'home...

Jackson no me demanis per què.

Un nom de dona...

Com ja t'he dit abans, no som de noms convencionals i un nom de dona que m'agrada molt és Nicole.

Un defecte...

Som molt impacient

Una virtut...

La meva intuïció no me sol fallar mai; i sempre confiï en el que me diu.

Un llibre...

“El origen de las especies” d'en Charles Darwin.

El teu lema...

Els ulls sempre reaccionen a les indestructibles veritats, que no a les suaus mentides.

El teu plat preferit...

Una bona paella.

Què t'agrada de Mancor?...

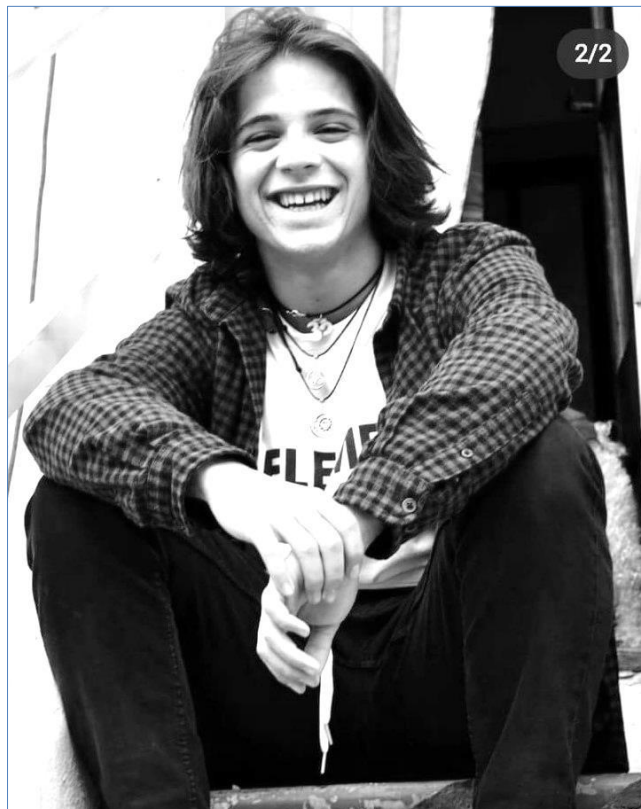
Que mos coneguem tots el del poble, les excursions que podem realitzar, els llocs amagats que tenim, que tot ho tenim a prop, la vegetació, les vistes que tenim des de Santa Llúcia i sobretot que no sigui una ciutat ni un lloc molt desenvolupat, que preservi el seu rústic encant.

Què no t'agrada de Mancor?...

Que hem d'anar a altres llocs per coses en especial que puguem necessitar, però de totes maneres és troba a prop.

Qui t'agradaria que contestàs aquest qüestionari?...

En Jaume Morro.

Joan Coll Mir

AGRUPACIÓ FESTA PAGESA
Mancor de la Vall

EN MEMÒRIA DE JOANA ROTGER BENNASSAR
"MADÒ JOANA"

A Mancor de la Vall, 12 de febrer de 2021

Fa quaranta anys començares,
a Mancor ensenyar a ballar
i amb un cop de castanyetes
a tots ens feies mirar.

No tocaves ses castanyetes
amb ses mans les feies cantar,
quanta falta Madò Joana
ens faràs per poder ballar.

Des d'allà on ens vigiles
aquestes fes-les cantar,
que s'escola que tant estimes,
a Mancor sempre ballarà!"

**L'Escola i l'Agrupació Festa PAGESA
de Mancor de la Vall**

ESCOLETA MONTAURA Benvingut 2021!!

Arribam després de les vacances de Nadal molt contents i amb noves incorporacions. La nostra petita comunitat cada vegada es fa més nombrosa i per nosaltres és un privilegi formar part d'aquesta família.

Encara estam il·lusionats ja que les sorpreses no han acabat i estam desitjant veure el que els Reis d'Orient ens ha deixat. Han vingut carregats de joguines noves per tots els infants, moltes gràcies a l'Ajuntament de Mancor per fer-ho possible.

Rebem una nova estació: l'hivern. Les propostes d'aula tenen a veure amb aquesta nova època: tallers, cançons, decoracions, dites...

Amb l'hivern també arriba una festa molt especial pels infants, Sant Antoni, foc, dimonis, cançons, instruments, tot el que envolta aquesta festa és atractiu

per tots i totes i nosaltres aprofitam perquè són molts els aprenentatges que es donen.

Feim un taller d'experimentació amb sobrassada i botifarrons i després berenam d'aquests dos productes locals amb pa.

El nostre dia a dia segueix donant molta importància al benestar dels infants, el joc és l'eix fonamental de la nostra metodologia ja que és a partir del joc on l'infant s'expressa lliurement.

Continuam amb les rutines d'aula i els hàbits que ja tenim adquirits per continuar proporcionant seguretat als nins i nines.

El temps passa molt aviat i ens trobam al Carnaval. Degut a la situació actual en què ens trobam enguany la nostra manera de celebrar aquests dies és molt diferent a anys anteriors. No hem pogut fer la nostra tradicional passejada amb les famílies fins a la plaça de l'Ajuntament però hem gaudit de moments

irrepetibles dins el nostre centre. Des de l'escoleta volem que els infants ho visquin de manera plaentera, que el fet de posar-se una disfressa, pintar-se la cara o qualsevol complement sigui agradable. Com hem dit aquest curs l'escoleta ha confeccionat els tallers i els infants han confeccionat collars, màscares, corones i aquests han estat els complements que hem utilitzat per disfressar-nos.

El darrer dia de la setmana, divendres, els infants que volien podien venir disfressats de casa així com ells volien i els infants que no tenien ganes de disfressar-se també han pogut assistir sent respectats.

Seguidament del Carnaval arriba la nostra estimada Jaia Quaresma.

Col·locam la nostra velleta de set cames a l'entrada de l'escoleta i una altra velleta a l'aula dels infants de 1-2 anys. Així cada setmana anam llevant una cameta per saber quants de dies falten per arribar a Pasqua. Els contem la història de la Jaia, cantam cançons i entre

tots passam estonetes molt divertides.

Durant el mes de març com ja sabeu, l'aula de 2-3 anys va ser posada en quarantena ja que vàrem tenir un cas positiu de la COVID-19. Ens vàrem realitzar el test a tot el grup que conformam aquesta classe i tots i totes vàrem obtenir un resultat negatiu. Des del centre, volem agrair a totes les famílies la seva col·laboració i la seva comprensió.

BONES FESTES DE PASQUA

Equip educatiu del centre

ANIVERSARIS

CARLO

JOAN RAMON

LLUC
PASCUAL

LLUC ARROM

TONI

CARLOTA

REMY

NOELIA

SEGON TRIMESTRE ACABAT I SUPERAT!!!

Enguany, ha estat diferent. No hem pogut fer, tots junts, panades, crespells i sortida a la comuna de Biniamar. Ens hem hagut d'adaptar a la nova situació, això sí, sense perdre les tradicions.

Aquest curs, berenar de pasqua duit de casa i sortides a diferents llocs: Massanella, Biniarroí, Santa Llúcia i Sa Comuna de Biniamar.

Els alumnes d'Educació Infantil anaren a sa Comuna de Biniamar

4 anys

3 anys

5 anys

Els de 1r i 2n anaren a Santa Llúcia

Primer

Els de 3r i 4t a Biniarroí

Tercer

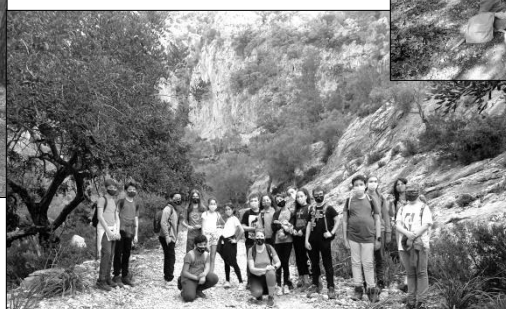

Quart

Els de 5è i 6è a Massanella

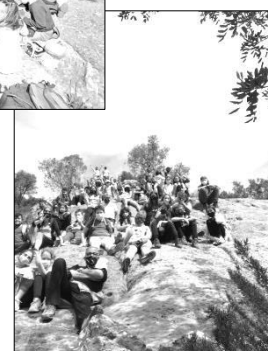
Segon

Sisè

Cinquè

Cinquè

BIBLIOTECA MUNICIPAL

Per una errada a la publicació del darrer trimestre de 2020, no recollírem el següent:

11/12/20 CLM del llibre “Un incendi al paradís” Joan Pons Bover

Joan Pons Bover (Santanyí), autor del llibre “Un incendi al paradís”, convidat al club de la lectura de la Biblioteca. Ens explicà de primera mà a tots els participants de la tertúlia el que volíem saber damunt el seu llibre, així com a preguntes damunt la seva faceta d'escriptor. També ens va fer una pinzellada de la seva segona novel·la “Tània i el vius” la qual vos convidam a llegir.

En poques paraules, “Un incendi literari” és el que ens va provocar aquesta novel·la negra amb una important crítica social i política que gira entorn a l'especulació immobiliària de la nostra illa. Un llibre que ens ha sorprès gratament i el qual recomanem la seva lectura.

Gràcies Joan per la teva assistència i col·laboració al nostre Club de lectura i a les teves ganes de contagiar la lectura amb novel·les que no ens deixen indiferents.

05/02/21 CLM del llibre “La Retornada” Donatella di Pietrantonio

Itàlia 1975 una adolescent de 13 anys és retornada als seus pares biològics sense cap explicació. D'un dia per l'altre ho perd tot: la que creia la seva família, els seus amics, la seva vida plena i feliç per començar de zero. Acompanyada només d'una maleta i els records que creia seus se'n va a un altre poble, a una altra casa a un altra vida. Una història de supervivència narrada en primera persona. La novel·la està plena de silencis, de moments que ens fan patir i empatitzar amb els personatges i ens fa reflexionar damunt la relació mare-fill.

10 i 11/02/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 5è A i 5è B CEIP MONTAURA "Les Bruixes" Roald Dahl

Les Bruixes un clàssic que ens encanta!!

Sabries reconèixer a una bruixa? Gairebé ningú pot. El nostre protagonista aprendrà

de la seva particular àvia no només a distingir-les, sinó també a enfrontar-se a elles i al seu malèfic pla per acabar amb el

que més odien al món: els nens!

03/03/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 6è CEIP Montaura

“Hi ha un nen al lavabo de les nenes” Louis Sachar. Tothom pot canviar d’actitud amb una mica d’ajuda.

En Bradley és agressiu amb els companys, a classe no escolta, no fa els deures, i la mestra el té en un racó al fons de l’aula. Ell mateix es considera una mica “monstre”. A mig curs, però, arriba un nen nou a classe, i una psicòloga a l’escola. La relació amb aquests nous vinguts, amb alts i baixos, ajudarà en Bradley a descobrir els seus valors i les

seves possibilitats, a saber donar i saber rebre.

05/03/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 3r CEIP Montaura “Los Mimpins” Roald Dahl. “El qui no creu amb la màgia mai la trobarà” Roald Dahl.

Billy està avorrit a casa. Viu just davant el temut Bosc de pecat, del qual es coneix que qui ha entrat mai ha sortit!! La curiositat i l’afany d’aventura el condueixen a desobeir a la seva mare per endinsar-se en l’espessor d’aquest bosc d’arbres gegants. Com serà el bosc misteriós? Hi trobarà feres i bèsties salvatges mai nomenades o per contra trobarà un món meravellós i desconegut? Si voleu saber com li va a anar a Billy, no teniu més que endinsar-vos entre les pàgines d’aquesta aventura.

12/03/21 CLM del llibre “ Sara i els silencis “ Maria Escalas

Dins la setmana que es commemora el dia de la DONA al nostre club de lectura hem tengut l’oportunitat de llegir i comentar “Sara i els silencis” de Maria Escalas .

Una història de dones on valentament ens parla de la malaltia del càncer com a eix principal de la trama però també hi trobam la violència masclista, la feminitat, l’autoestima, la infidelitat, l’homosexualitat, les relacions familiars i tot acompanyat per una música que embolcalla tota la novel·la.

Una novel·la que, malgrat el to tràgic i les descoratjadores experiències vitals de gairebé totes les dones, desprèn llum i una melodia de cinc notes repetides que amaga secrets.

17 i 18 /03/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 5è A i 5è B CEIP

MONTAURA “Teneré” Della Passarelli

Gràcies a aquesta lectura hem descobert una altra cultura, el valor de la llibertat, el respecte als animals i el valor de l’amistat entre en Mateo i en Teneré un petit fennec que s’escapa d’un zoo de Tunísia. El seu somni és ser lliure i no viure tancat en un zoo.

Mateo és un nin de Madrid, està de vacances amb les seues pares i quan es troba casualment amb Teneré el decideix ajudar, l'amaga a la seva motxilla.

Junts intentaran arribar al desert del Sàhara, però molts perills aguaiten als nostres amics.

Cati Llabrés, Bibliotecària

DIA MUNDIAL CONTRA EL CàNCER DE CÒLON

El passat dia 31 de març se celebrà el “*Dia mundial contra el càncer de còlon*”. Per tal motiu el passat diumenge, dia 28, hi va haver taules informatives a Alcúdia, Inca, sa Pobla. També voluntaris de la Junta Comarcal de Raiguer-Tramuntana de l'AECC Balears sortiren al carrer per a informar als ciutadans

que tenen l'oportunitat de participar en el cribratge, que en rebre la invitació del Servei de Salut no ho dubtin i es realitzin el test de sang oculta en femta; una prova molt senzilla i gratuïta que salva vides. Si es detecta a temps, es pot curar en el 90% dels casos.

El càncer de còlon és un dels pocs càncers que es pot diagnosticar precoçment, és a dir, abans que la persona senti algun símptoma. Per això és tan important participar en les campanyes de cribratge, per a poder detectar qualsevol lesió precancerosa. A les Illes Balears, el càncer de còlon és el segon amb major taxa de mortalitat. Segons dades de l'Observatori del Càncer de l'Associació Espanyola Contra el Càncer (AECC), 320 persones van morir en 2020 a la nostra Comunitat Autònoma per aquesta causa.

L'AECC ha manifestat la seva preocupació davant l'escassa cobertura del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Còlon i Recte de les Illes Balears, que no permet l'accés a tots les persones de risc, homes i dones d'entre 50 i 69 anys, a aquesta mesura de prevenció. La seva implantació està estancada des de l'any 2015 i només arriba al 30% de la població objecte del Programa.

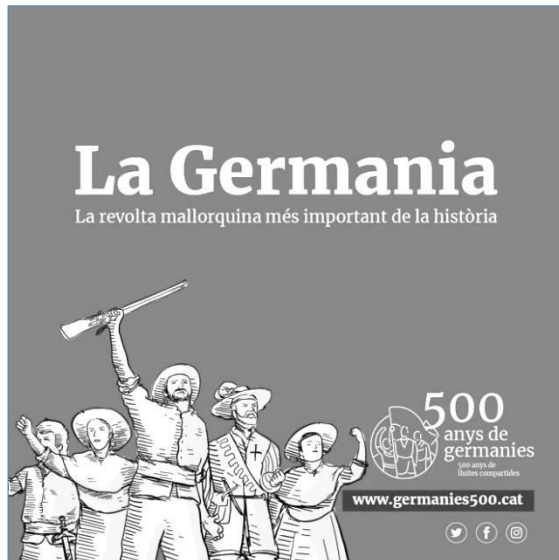
A Mallorca, el Programa únicament està implantat al sector sanitari de Tramuntana, que disposa de l'Hospital Comarcal d'Inca i les zones bàsiques de salut corresponents als municipis d'Alcúdia, Búger, Campanet, Costitx, Escorca, Inca, Lloret de Vistalegre, Lloseta, Llubí, Mancor de la Vall, Maria de la Salut, Muro, sa Pobla, Pollença, Santa Margalida, Selva i Sineu, amb bons resultats.

Isabel Maria Andreu Martorell (aecc BALEARES)

LES GERMANIES

El passat dia 7 de febrer gairebé a totes les ciutats i pobles de Mallorca es va llegir un manifest, sota el títol *Agermanem Mallorca*, per recordar i celebrar els 500 anys de les revoltes que es produïren en el segle XVI a Mallorca i a altres indrets –per exemple Eivissa i València– conegudes com les Germanies. Pot ser interessant per a les persones que desconeixen els fets d'aquell temps, exposar breument el que va passar i en què va consistir la Germania a Mallorca.

Anomenam Germania a la lluita de classes que esclatà el dia set de febrer de l'any 1521 i enfrontà els mascarats amb els agermanats. El primer grup, els **mascarats**, l'integraven els estaments superiors de l'illa –cavallers, ciutadans, mercaders i una majoria de pagesos rics de les viles– contraris als ideals dels **agermanats**, grup compost pels menestrals, secundats per la majoria de pagesos mallorquins, que volien aconseguir una reforma radical de l'economia pública, especialment l'extinció del deute públic –la santa Quitació– que era un dels principis pels quals es lluitava; el canvi del sistema tributari i l'abolició dels impostos indirectes. **Que pag qui deu!** era el lema que empraven.

El moviment tingué dos períodes: un, més moderat, des del febrer de 1521 fins a l'octubre del mateix any, dominat per la figura d'en Joan Crespí; i l'altre, més radical, sota el guiatge d'en Joanot Colom, de l'octubre de 1521 fins al març del 1523.

Primer període. Joan Crespí.

Dia 6 de febrer de 1521 el virrei Gurrea posà a la presó set menestrals acusats de conspirar; entre ells hi havia en Joan Crespí, d'ofici *paraire* i Joanot Colom, d'ofici *boneter*. L'endemà un grup de menestrals alliberaren els empresonats –aquest fet es considera l'inici de la lluita–. Quan el virrei volgué posar orde, fou escarnit i tant ell com els jurats, es varen veure impotents per a enfrontar-se al moviment dels agermanats, hagueren de contemporitzar amb ell.

A principis de juny arribà una carta de l'emperador Carles I exhortant a la pau i amenaçant els avalotadors amb forts càstigs. En aquesta ocasió alguns s'apartaren de la germania; altres, però, s'engrescaren més, i des de llavors la neutralitat es feu impossible. A finals de juliol fou assaltat el castell de Bellver amb l'acusació de què allà es tramava un complot contra la germania, i els refugiats al castell foren assassinats.

Els jurats comminaren el procurador reial, reclòs en el castell de Santueri (Felanitx), que, per evitar tota sospita, el desallotjàs, però el castell no fou abandonat, sinó fortificat, i resistí fins al final els agermanats. També els mercaders i notaris reunits a la Llotja de Ciutat foren atacats pel poble.

Quan en Joan Crespí i els principals dirigents de la germania estaven disposats a abdicar de la seva actitud, una facció més intransigent, dirigida pels Colom, s'empararen de la situació i feren morir en Crespí i els seus partidaris (octubre de 1521).

Segon període. Joanot Colom.

Una de les primeres disposicions que donà en Colom, assessorat pels elets (elegits) i caps dels gremis fou la sospirada supressió dels impostos indirectes damunt el vi, carn, sal, molitja ...

Aquesta mesura fou ben rebuda pertot, excepte a l'emmurallada Alcúdia, on s'havien refugiat gran nombre de cavallers, ciutadans i mercaders contraris a la Germania.

Un exèrcit d'alguns milers d'homes es dirigí a aquella vila, disposat a atacar-la, i intimaren els alcudiençs perquè admetessin la quitació (l'extinció del deute públic), cosa que no acceptaren i començaren les hostilitats disparant l'artilleria fins i tot de nit. Les autoritats es retiraren a Inca. Foren inútils altres mediacions, i la lluita continuà amb intervals fins al final de la germania.

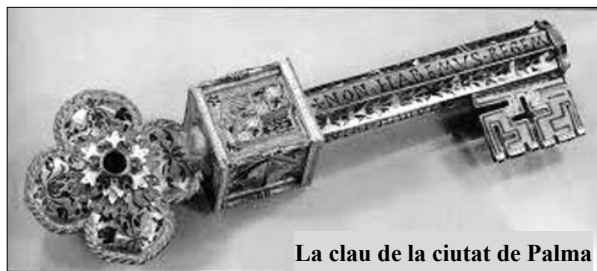
Final.

A la primeria del mes d'octubre de 1522 arribà a Mallorca un exèrcit de l'emperador Carles I, comandat per D. Juan de Velasco, en el qual hi anaven un grup de cavallers mallorquins que abans havien emigrat. Intentaren entrar a Palma però trobaren dificultats i desembarcaren a Alcúdia.

El moviment revolucionari havia degenerat en una guerra civil; no sols entre agermanats i mascarats, sinó també entre els mateixos agermanats.

Poc a poc va caure Pollença (la gent es refugià dins l'església que fou incendiada) i allà moriren 200 persones. Després va caure sa Pobla. Les accions bèl·liques més remarcables es localitzaren a Muro i al lloc dit es *Rafal Garcés*, entre Inca i Binissalem (allà es comptabilitzaren 500 morts entre les files dels agermanats).

Restava la Ciutat de Palma, en la qual s'havien refugiat uns 2.000 agermanats. Quan Joanot Colom s'adonà de la impossibilitat de continuar la resistència, intentà parlamentar mitjançant la intervenció del bisbe, Fra Pere Pont. Colom posava com a condició que es respectàs la vida de les persones i que s'enviàs

La clau de la ciutat de Palma

una comissió al rei per informar-lo de les vertaderes causes de l'aixecament. Les condicions foren acceptades. Llavors quatre consellers, entre els quals hi havia Pau Casanovas d'Inca, s'encaminaren a Valladolid portant unes claus d'or de la Ciutat, per entregar-les a Carles I. Aquest, que sempre s'havia mostrat intolerant amb els agermanats, rebutjà les claus i ordenà empresonar els

consellers, que després foren assassinats. El 17 de març de 1523 Palma es va retre a les tropes de Gurrea.

Les repercussions de la Germania.

La Germania, que s'havia iniciat amb la finalitat prou raonable de reformar l'economia pública, va acabar amb un balanç desfavorable i amb unes conseqüències catastròfiques per a Mallorca. Les seqüeles de la Germania es poden resumir especialment en tres nivells:

A nivell demogràfic es produí un descens de la població en un 30 % del total (això comptant les baixes de la guerra, els qui fugiren i les víctimes de la repressió).

A nivell econòmic sobresurten 3 fets que col·laboraren a l'empobriment de Mallorca: a) les multes col·lectives que s'imposaren als agermanats, proporcionals al seu grau de participació en la revolta i a la quantia dels seus béns); b) el desfalc en la Taula de Canvi, Banc de la Universitat, amb una manca de 26.682 lliures que els agermanats havien tretes; c) la imposició de nous tributs que sumats als anteriors sobre mercaderies, oli, vi, carn, llana, sal, etc., fins a arribar a un nombre de vint-i-tres, no faran més que augmentar les ja pesades càrregues fiscals.

A nivell social ens trobam amb un seriós augment del bandolerisme, provinent de les files agermanades en descomposició, i amb la permanència d'unes estructures que es mantindran fins a finals del segle XIX.

Jaume Gual Mora, febrer de 2021.

Joanot Colom

VICENÇ MARTORELL MARTORELL

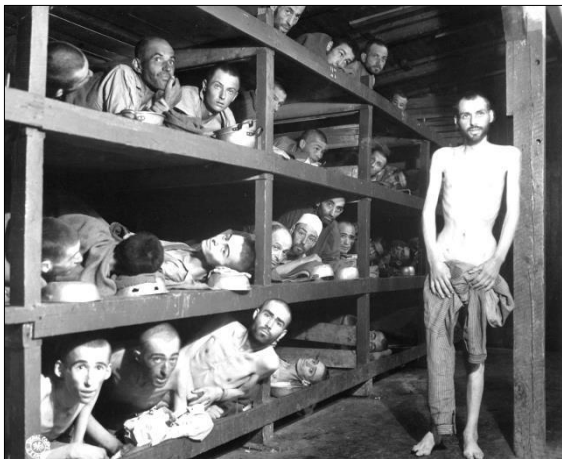
El passat 12 de març es va col·locar una nova Stolpersteine en memòria de Vicenç Martorell Martorell, qui va morir al camp de concentració de Buchenwald.

L'Ajuntament va publicar a la seva pàgina web el següent:

“Què són les Stolpersteine? Són petits monuments com el que es veu a la imatge, creats per l'artista alemany Gunter Demnig en memòria de les víctimes del nazisme arreu d'Europa i a l'Estat Espanyol en memòria de les víctimes del franquisme.

A Mancor fa uns anys se'n va col·locar una a la Plaça de l'Ajuntament en memòria del batle Pau Crepi Villalonga assassinat per un escamot de falangistes.

En Vicenç Martorell Martorell va néixer a Mancor el 22 de juny de 1898 a la casa dels seus pares, jornalers ambdós, situada al carrer de Sant Joan. Va immigrar a França on es casà el 8 d'octubre de 1921 a Sant Martí de Biarritz. No es coneixen els motius pels quals va ser represaliat en el camp de concentració, però és probable que participàs a la Resistència contra els ocupants nazis a França.

Presos en el camp de Buchenwald

Sabem que el més de gener de 1944 ingressà al camp de concentració de Buchenwald, procedent de l'estació de Compiègne (França). Allà se li va anul·lar el seu nom i va rebre la matrícula 44611. En arribar al camp de concentració va estar en el barracó 62 del Camp Petit, on els presos passaven la quarantena, i després al barracó 10 del Camp Principal. Va treballar al Komando 105 fins el 17 d'abril de 1944 quan va ser traslladat al subcamp d'Harzungen. Aquest subcamp passà a ser part de l'administració del Camp Mittelbau-Dora, que s'havia separat del Camp de Buchenwald a l'octubre de 1944.

Vicenç Martorell Martorell va morir en aquest camp de concentració l'1 de febrer de 1945.

Tota aquesta informació l'hem d'agradir a l'investigador local Biel Fiol i a la historiadora Elena Rodríguez, qui ha treballat a l'arxiu del Memorial de Buchenwald recopilant dades dels mallorquins que es trobaren presos en aquest camp de concentració.

És una llàstima que en aquests moments no disposem d'informació de si encara hi ha familiars d'en Vicenç Martorell Martorell vivint a Mancor o en qualsevol altre lloc de Mallorca.

A partir d'aquest acte, la seva memòria serà recordada amb aquest petit homenatge en el carrer Sant Joan de Mancor de la Vall”.

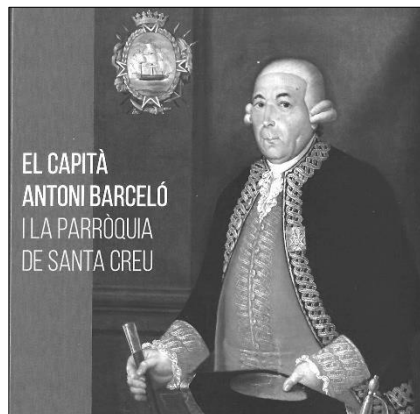

Redacció

NOTES BIBLIOGRÀFIQUES

Darrerament s'han editat dos llibres que contenen certes referències a temes relacionats amb el nostre poble de Mancor. Aquests són:

El capità Antoni Barceló i la parròquia de Santa Creu, de diversos autors.

En el mes de setembre de l'any 2017 se celebrà a la parròquia ciutadana de Santa Creu una exposició dedicada a recordar la figura del capità Antoni Barceló molt vinculat en vida a dita parròquia i on hi descansen les seves despulles a una cripta situada sota la capella abans dedicada a Sant Antoni Abat, i ara al Sagrat Cor de Jesús. Com a complement a dita exposició, s'ha editat un llibre dedicat a glosar la figura del capità Antoni Barceló. Un dels seus capítols titulat “*Los barcos azules de Delt en la parroquia de Mancor de la Vall*”, escrit per la doctora en art, Elvira González Gozalo, entre les pàgines 164 i 184 es descriuen les 38 rajoles en color blau de Delft que envolten la llosa sepulcral de la família de Son Tafona, a la capella del Roser o de Nostra Senyora

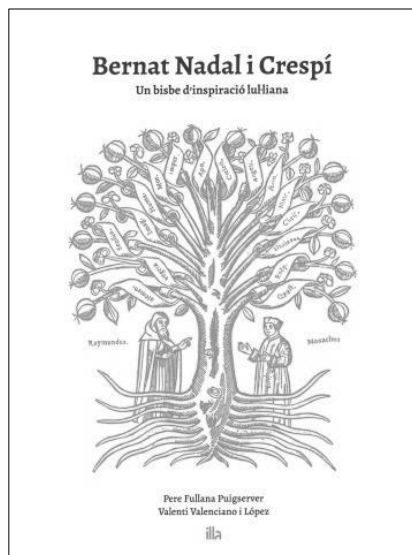
del Bon Port de nostra parròquia. Dites rajoles són fetes a Delft, que és una ciutat holandesa famosa per la seva ceràmica en blau, encara que també són notables les policromades. En aquest estudi estan fotografiades en color cada una de les 38 rajoles conservades amb un estudi individual per cada una d'elles. A més hi ha tres fotografies en color de diversos aspectes de l'església mancorina.

El que no és cert és l'afirmació de l'autora de què és la primera referència que es publica una notícia d'aquestes rajoles, ja que a l'any 1996, Bartomeu Cabot i Mn. Bartomeu Mulet, a l'obra *Rajoles policromades a Mallorca* anotaren que “*També ha de quedar constància del conjunt de les esmentades rajoles de Delft que es troba a la capella de la Mare de Déu del Roser de l'església parroquial de Mancor de la Vall, tot i esser un gènere poc freqüent*”.

Les rajoles adornen l'entorn de la llosa sepulcral de la família de Son Tafona a la capella del Roser.

L'altre llibre és:

Bernat Nadal i Crespí, un bisbe d'inspiració lul·liana. Autors: Pere Fullana Puigserver i Valentí Valenciano i López.

En aquest llibre dedicat a glosar diferents aspectes de la vida del bisbe D. Bernat Nadal, el capítol 2.3 titulat, **Bernat Nadal, primer Vicari de Mancor de la Vall 1771-1776**, està dedicat al temps en què fou el primer vicari in càpita de Mancor. Ocupa les pàgines 41 a 45.

Recordem que el pròxim dia 29 de juny es compliran 250 anys del dia en que el primer vicari in càpita de Mancor, Mn Bernat Nadal i Crespí, començà a regir la nova vicaria.

Gabriel Fiol i Mateu

II JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

Feria temps que s'havia obert el període d'inscripció a les II Jornades d'Estudis Locals. A causa de la pandèmia, ajornarem el termini de presentació de les comunicacions així com tot el procés per dur a terme les Jornades. Després d'una reestructuració de les dates previstes en principi, finalment, el passat dia 9 de gener de 2021, poguérem celebrar la segona edició de les Jornades d'Estudis Locals.

Seguint les restriccions manades de les autoritats sanitàries i degut al temps atmosfèric inestable, decidírem fer la trobada a l'interior de l'església parroquial. Va fer un dia de molt mal temps i molt de fred.

El batle Guillem Villalonga va donar la benvinguda a les persones assistents i va agrair les aportacions a les que havien presentat comunicacions. Com ja va escriure al tríptic de la convocatòria, va expressar un cop més, que l'objectiu d'aquestes jornades era contribuir al coneixement i la divulgació del nostre patrimoni, natural i cultural, de la nostra gent i de tots els fets interessants que han succeït en la història del nostre poble. La investigació, les curiositats, les estadístiques, la informació, el coneixement... tot això té cabuda en les Jornades d'Estudis Locals i volem que en quedi constància. No hi ha dubte que totes les comunicacions, que es presentaran, ens mostraran aspectes que segurament no coneixem sobre Mancor. Conèixer el nostre poble, és estimar-lo.

Seguidament la regidora de Cultura, Clara Fontanet Abrines, va presentar el títol de la ponència inaugural així com de les diferents comunicacions presentades, donant a conèixer l'ordre de les intervencions.

A continuació es va procedir segons la planificació:

PONÈNCIA INAUGURAL

Pere Fullana Puigserver *“Joan Josep Amengual i el Trienni Liberal a Mallorca: una mirada des de la perspectiva de l'educació i l'acció social”.*

COMUNICACIONS

Antoni Aulí Ginard i

Joan Pons Julià *La depuració del magisteri. Mestres de Mancor 1936-1943*

Pere Fullana Puigserver *Franquisme i Futbol a la Part Forana de Mallorca (1939-1975) : El cas del CE Montaura*

Jaume Gual Mora *La feina dels carboners de Mancor de la Vall*

Antoni Ordinas Garau *La caracterització del paisatge mancorí a través de la toponímia*

Miquel Jaume Campaner *Miquel Canals i Mir, Mestre a Mancor de la Vall a finals del segle XIX*

Clara Fontanet Abrines i

Antoni Trobat Alemany *Dones i compromís polític municipalista a Mancor de la Vall (1979-2015)*

Biel Pocoví Pou *Josep Mateu Martorell, montuïrer de naixament, mancorí d'adopció*

Gabriel Ferrer Llabrés *Mancor en el cançoner popular de Mallorca*

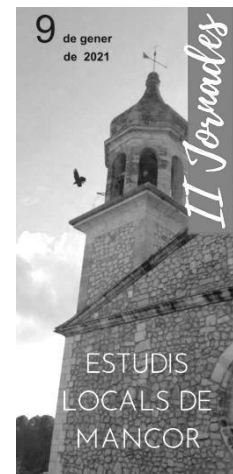
Pep Frontera Martorell *La indústria del calçat a Mancor*

Mateu Morro Mercè *El bandolerisme popular Mancor (1688-1738)*

Joan Pons Payeras *El rector Joan Femenia, vist des dels mitjans de comunicació Foch y Fum i es Puput*

Al final per part de la Comissió Científica es va recordar la data de presentació de les comunicacions així com les normes 3 i 4 de la convocatòria per a la composició del text de la comunicació.

Redacció

EL RACÓ INFÚS

De sempre m'havia sorprès que als llocs on serveixen menjars, acompanyessin l'arròs amb un bon tros de llimona. Recordava que la meva padrina menjava l'arròs mossegant grells de taronja entre cullerada i cullerada. Mon pare sucava una llimona damunt l'arròs quan el sofregia com a pas previ a incorporar el brou. No entenia aquests costums. Ara he vist com en els establiments asiàtics i xinesos empen vinagre d'arròs, en el cas del sushi, o la canyella en les preparacions de la cuina índia. El pas del temps és savi. Cercant informació al respecte, he entès el perquè d'aquests costums. Encara que mantenc el dubte sobre si tots aquests costums es feien per intuïció o per coneixement.

Arròs amb clovella

L'arròs cru, a vegades, porta espores (que sobreviuen a les altes temperatures) en estat d'hivernació. És el cas de la *bacillus cereus*, un *bacil gram positiu* que produeix toxines provocant dos tipus de toxo-infeccions alimentaries que afecten notablement el sistema gastrointestinal: en forma diarreica o en forma emètica. Una manera de combatre aquestes espores és emprant bactericides naturals, com la llimona, el vinagre o la canyella, perquè la seva acidesa els neutralitza. També m'he pogut informar que els arrossos, s'han de servir

tot just siguin cuits i el que resti, si es vol aprofitar, s'ha de depositar el més aviat possible a la gelera i no estojar-lo més dos a tres dies. Tanta precaució es deguda a la presència d'aquesta espora.

En l'origen del temps, l'arròs creixia de manera salvatge. Ara és la segona planta cultivada de més rendibilitat del Món després del blat. Les varietats que es cultiven a la majoria de països del món pertanyen al tipus *Oryza*, que té una vintena de varietats i de les quals només dues presenten interès agrícola. La varietat *Oryza sativa* és originària de l'Extrem Orient, al peu del Himàlaia. El seu cultiu va provocar a la vessant xinesa la subespècie *Oryza sativa japonica* i a la vessant índia la subespècie *Oryza sativa índica*, que és la més emprada perquè es caracteritza per la seva plasticitat i per la seva qualitat gustativa. No oblidem que a l'Àfrica occidental, des del delta central del Níger fins a Senegal, es originari un arròs de la varietat *Oryza glaberrima* i que al continent Americà, abans del descobriment, existia una gramínia silvestre molt semblant a l'arròs, la *Zizania aquàtica*, que no era habitual consumir. Ambdues espècies (africana i americana) han perdut importància a benefici de les anteriors per ser més rendibles les seves collites.

Sense ànim de qüestionar per qüestionar, no esbrinarem si els primers que cultivaren i consumiren arròs foren els xinesos o els indis. Només dir que 7.000 anys aC aquests pobles ja els consumien i que una deessa de la Índia prometé als humans una cosa molt important: "*Per molt que mengeu arròs, mai vos afartareu*". Promesa que sembla certa, considerant que són milions i milions d'humans els que el consumeixen diàriament. Els grecs i els romans no li feren gaire cas, els estudiosos es limitaren a descriure la seva existència i res pus. Varen ser els àrabs que portaren la *Oryza sativa* a Occident, concretament a Espanya, a al-Andalus. Posteriorment arribà a Itàlia (vall del Po) provinent de les relacions comercials entre Venècia i Turquia. En el segle XIII, a Espanya, el cultiu arribà a València i a Tarragona amb motiu de les gestes guerreres de Jaume I d'Aragó. A l'Amèrica Llatina arribà en el segon viatge de Cristòfol Colón, encara que amb més pena que glòria. L'any 1512 els desvetllaments donaren el seu fruit i els espanyols

aconseguien aclimatar-lo. Expandiren el seu cultiu des de l'illa Espanyola (actual República Dominicana i Haití) a les illes del seu voltant i al Continent Americà.

El mot arròs prové de la paraula àrab *al-áruz*, encara que la seva denominació científica prové de la paraula grega *Oryza* (mateix significat) i la llatina *sativa* (que es conrea).

L'arròs disposa de més *lisina* (aminoàcids essencials pel ser humà) que el blat, el blat de les Índies i el sorgo. Grans quantitats de midó en forma d'*amilosa* i d'*amilopectina*. Una vegada net, sense el segó o clovella que l'envolta, té manco fibra dietètica que altres cereals i, per tant, és més digestiu. En general permet ser un aliment de sustentació encara que tenguim el contingut baix en *riboflavina* (vitamina B2), *tiamina* (vitamina B1) i *niacina* (vitamina B3), També hem de tenir en compte que proporciona major contingut calòric i més

proteïnes per hectàrea que el blat i el blat de les Índies. Disposa de fòsfor i potassi, mentre que no disposa de gluten, fet que el fa molt apte per persones que tenen trastorns relacionats amb el gluten, com la malaltia celíaca o la de sensibilitat al gluten no celíac. Hem de fer una observació: el processament industrial habitual per a refinar i polir (treure el segó) fa perdre més de la meitat de la seva riquesa en minerals i pràcticament la totalitat (90%) de les vitamines del grup B i fibra, restant un aliment manco energètic (arròs blanc). Per això hom recomana consumir l'arròs integral. Encara que hi ha dietistes que recomanen emprar arròs vaporitzat (tradicional a la Índia i Pakistan) degut a que conserva més les vitamines, els minerals i la fibra, ja que el precuinat que suporta en el procés, que és a 60º de temperatura, provoca que el midó sofreixi un procés de "gelatinització", generant un midó "resistent" a la digestió.

Aquest tipus d'arròs precuinat no eleva tant com els altres arrossos els nivells de glucosa en sang. Arribats a aquest punt, s'ha de dir que no hi ha evidències científiques que demostrin que els beneficis per a la salut derivats de consumir arròs vaporitzat són millors que els de l'arròs blanc o de l'arròs integral. Per tant la decisió de consumir qualsevol tipus d'arròs haurà de correspondre a motius de tècnica-culinària, culturals o de gustos personals.

Fins la pròxima.

Domingo Llull

Arròs brut

Arròs amb cranc blau

Arròs a banda

C U I N A S A N A (sense greix)

Ensalada d'arròs, pollastre i maionesa

Estragó, porradell i llimona reforcen aquesta recepta ta senzilla.

Preparació: 30 minuts, més 30 minuts d'amarinament.

Cocció: 30/35 minuts

Comensals: 4

Ingredients: 4 pitreres de pollastre de 125 g cadascun, sense pell i desossada

250 g d'arròs de gra llarg

Sal i pebre bo

½ cogombre i tallar en daus

150 g de xampinyons, xapats en quatre parts

300 g de ravenets, xapats en quatre parts

2 cullerades de porradell (cebollino) fresc capolat

1 cullerada d'estrage fresc capolat

5 cullerades de maionesa baixa en calories

El suc d'una llimona

Un parell de gotes de Tabasco

Un parell de gotes de salsa anglesa

Per a la marinada

Ratlladura de llimona

2 grans d'all picats

2 cullerades d'oli d'oliva

El suc d'una llimona.

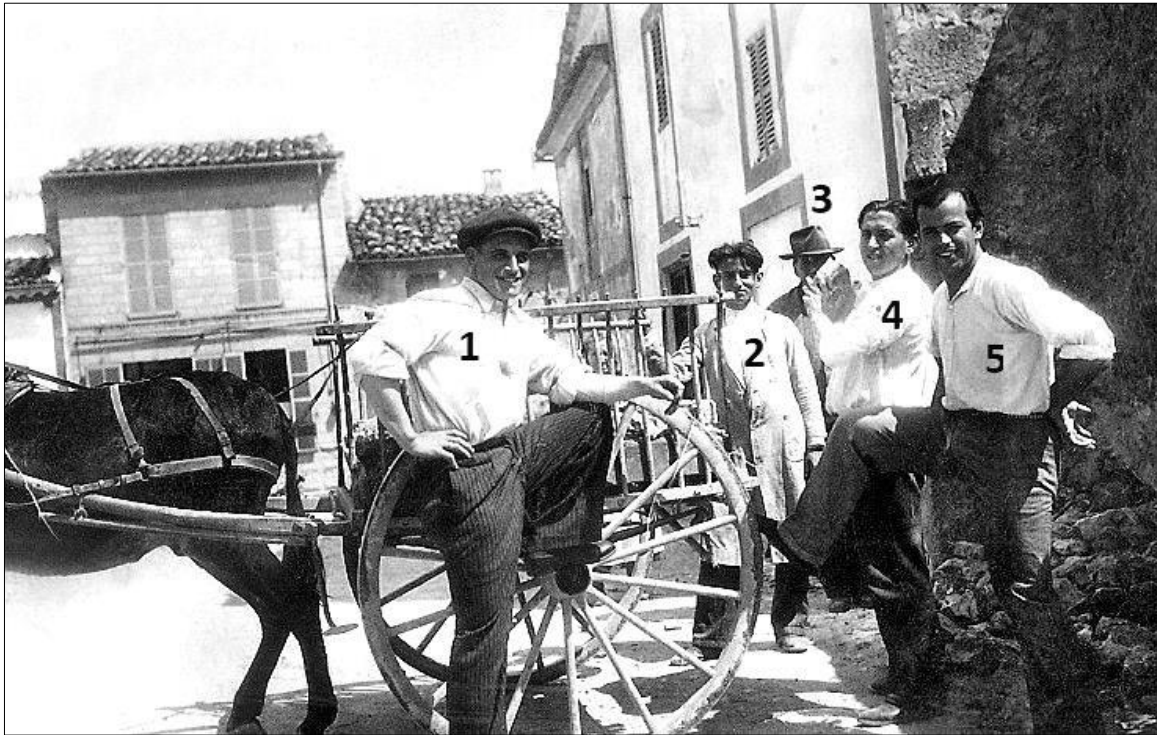
Elaboració:

1. Dins un vas gros posau els ingredients de la marinada i els removeu. Afegiu el pollastre. Mesclau ben bé i ho deixau reposar un mínim de 30 minuts.
2. Dins una cassola posau l'arròs amb 500 ml d'aigua i un polsim de sal; tapau i deixau que cogui entorn a 20 minuts, des de que comenci a bullir. El posau dins una plata o safata i el deixau refredar, remenat de tant en tant amb una forqueta.
3. Posau una paella al foc moderat. Agafau el pollastre de la marinada, el sal pebrau i el cuinau dins la paella regularment de 10 a 12 minuts o fins que sigui cuit i daurat. Disposau el pollastre a una plàtera perquè reposi devers 5 minuts i, després, el tallau en daus.
4. Dins una vas gros, mesclau l'arròs, el pollastre, el cogombre, els xampinyons, els ravenets i les herbes. Incorporau la maionesa, el suc de la llimona, la salsa anglesa i els tabasco. Assaonau al gust i ho serviu.

Bon profit!!!

Domingo Llull

IMATGES D'AHIR

MANCORINS EMPRENEDORS ANYS 1937-38

Aquesta imatge es va fer a la plaça que avui es diu plaça de Baix, allà pels anys 1937-38, en plena guerra civil espanyola. Totes les persones que surten ja han mort, no n'hi ha cap que ens pugui donar referències de les reformes fetes a aquesta plaça, ni tampoc els canvis de nom de la mateixa. Els canvis han estat els següents: de temps enrere, com ha escrit en Gabriel Fiol Mateu, “ja es deia *plassa de Avall* o *plasa de Baix* i també, quan li posaren la primera retolació, era *Plaza del Baile* (perquè era el lloc on se celebraven els balls de la festa de sant Joan)”. A partir de l'any 1932 els canvis han obeït al caire polític dels governants de torn, el 1932, *Plaza de la República*, i el 1938 *Plaza José Antonio*. Finalment, l'any 1982 es posà el nom antic de *Plaça de Baix*.

Les persones de la foto són les següents: El núm. 1 Joan Mateu *Moreneta*, de jove va anar a France, a “ROUEN” (Ruan) allà va posar un magatzem de fruites, i el negoci li va anar molt bé, també va tenir a fer feina a ca seva, alguns mancorins, com per exemple en Montserrat Martorell *de can Ros* i en Montserrat Fontanet *Rata*.

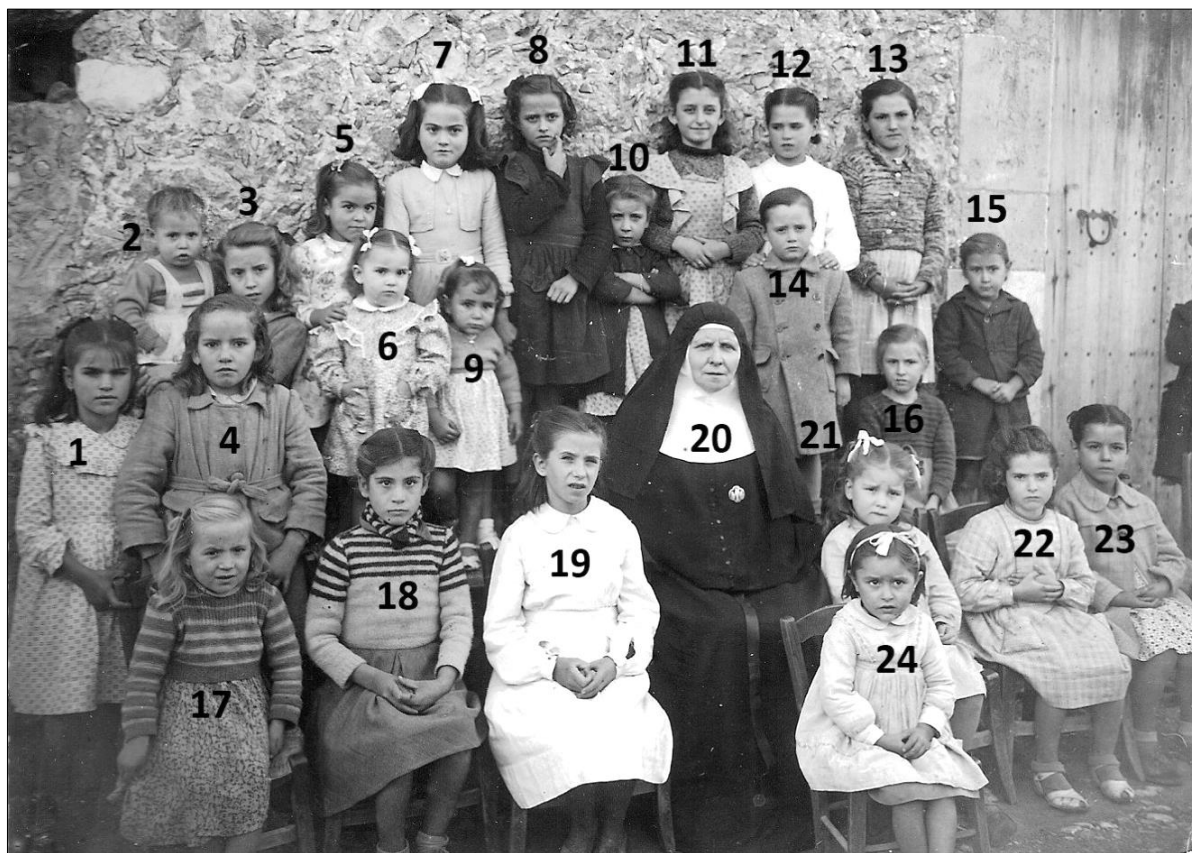
A continuació hi ha la família de *cas Miet*. El núm. 2 el fill petit, Joan Fontanet, que va ser el darrer que va morir, l'any 2018 als 102 anys. El núm. 3, que està darrera, del qual només es veu el capell i part de la cara, és el pare, l'amo en Jaume Fontanet, l'emprenedor dels negocis familiars. En els anys 1880, ja va posar una botiga d'alimentació i d'altres de primera necessitat, els cotxes de lloguer així com l'autocar de línia, que acostava els mancorins i mancorines a Inca on es traslladaven a treballar. També va obrir un estanc. El núm. 4 es el fill major Llorenç Fontanet, que també tota la vida va fer feina als negocis familiars. L'empresa feia el transport de mercaderies, primer amb un mul i carro i després amb cotxe. La família Fontanet sempre va viure a Mancor i regentaren els negocis en tres generacions.

El núm. 5 és l'amo en Joan Martorell *Trapenso*, va regentar una barberia a la mateixa plaça. Quan no tenia clients feia de sabater. Tenia oberta una lleteria, que cuidava la seva dona Maria. Fou el primer president del CE Montaura, quan es va fundar, l'any 1945.

Foto d'arxiu: arreglada per Eduardo Rovira

Comentaris Gabriel Pocoví Pou, Pastora

IMATGES D'AHIR

Escola de ca ses monges Agustines, any 1946-47

Són moltes les vegades que han sortit publicades imatges com la foto actual a la Revista Montaura. Nines i nins que anaven a l'escola de pàrvuls, a l'escola de nins i a la de nines, a ca ses Monges. Com podeu veure els infants que surten a la foto són de diferents edats, fins i tot només hi ha dos nins, que van acompanyats i estan devora les seves germanes.

Eren anys difícils per tots, després de la nostra guerra civil i just havia acabat la segona guerra mundial. Hi havia molta pobresa i escassetat d'aliments, érem esclaus de les cartilles de racionament. No hi havia feina i la gent sortia del poble i se n'anava a altres indrets a cercar feina i millors condicions de vida. També algunes famílies anaven a altres països fora de les nostres fronteres, Argentina, Veneçuela, França, Alemanya entre d'altres. Moltes persones ja es quedaren per sempre allà on trobaren la seva feina i el seu modus de viure.

Gràcies a la memòria de na Joana Reynés "Gallineta" he pogut recuperar tots els noms dels nins i nines presents a la foto, aquests els podeu identificar segons el número, són: **1** Maria Taparera. **2** Simó Mateu de can Pau. **3** Maria Mateu de can Pau. **4** Paca Pons Bialela. **5** Aina Salopa. **6** Coloma de can Nas. **7** Coloma Salopa. **8** Maria Mateu de can Miquel d'Escorca. **9** Maria de can Nas. **10** Paca Francineta. **11** Joana Reynés Gallineta. **12** Antònia Mateu can Bernat. **13** Antònia Moranta can Cabà. **14** Biel Mateu can Bernat. **15** Joana Martorell Minyè. **16** Paca Sampol can Cabil-la. **17** Catalina Mateu, de can Pau. **18** Aina Salopa. **19** Aina Taparera. **20** Sor Irene monja Agustina. **21** Catalina Martorell des Forn. **22** Antònia Moranta Escolana. **23** Maria Martorell Clot d'en Gall. **24** Petra Fontanet de s'Ametllà.

Foto d'arxiu: Arreglada per Eduard Rovira

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou, Pastora

PER RECORDAR

EXCURSIÓ S'AVALL, 5 DE MARÇ DE 1987

De bon matí uns 150 socis, repartits en tres autocars, partírem cap a la Comarca de Migjorn per visitar la famosa possessió de s'Avall del terme de ses Salines i Santanyí. Està documentada des de 1285 i el seu primer propietari fou Arnau de Torrella.

Als registres cadastrals de 1578, anomenats Estims, la possessió estava en mans de Jeroni Catlar. Degut a l'alt valor d'aquesta possessió, Jeroni Catlar era l'home més ric del municipi de Santanyí d'entre tots els que hi posseïen terres. L'any 1865 era encara propietat de la família Catlar, coneguda també com els Dezcallar, de la casa del Marquès del Palmer.

L'any 1886 es va segregar una part de la possessió, unes 200 hectàrees per fundar la Colònia de Sant Jordi, a les proximitats dels estanys d'on s'extreu la sal. La família Descatlar posseïa tot aquell indret i era una de les famílies amb més propietats de Mallorca. Al marquès se li concedí el títol de *Senyor de la Bessa d'Or*.

A l'any 1919 l'empresari Joan March Ordinas va comprar la finca al Marquès del Palmer, així com altres possessions annexes, que prèviament s'havien segregat.

Tots els excursionistes dels Amics de la Tercera Edat passàrem una diada meravellosa. A l'arribada ja ens esperava el garriguer. Ens va donar tot tipus d'explicacions del sistema de funcionament de la possessió i els voltants de les cases. Entràrem a les cases fent un parell de grups, allà ens esperaven els amos que cuidaven s'Avall. Ens varen obsequiar a tots amb una picadeta de pa de figa i vi dolç.

El president de l'Associació, Arnau Sastre, en nom tots els socis, els va lliurar un plat de fang gravat a la terrisseria de can Torrens d'Inca. Per recordar aquella diada férem una foto record de tot el grup.

Foto d'arxiu personal

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou, Pastora